

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

Katedra rekreologie

NABÍDKA DOPROVODNÝCH SLUŽEB ZOO OLOMOUC

Bakalářská diplomová práce

Autor: Pavel Dostál

Studijní obor: Rekreologie - management volného času a rekreace

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí bakalářské diplomové práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

OLOMOUC 2011

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Pavel Dostál

Název diplomové práce: Nabídka doprovodných služeb Zoo Olomouc

Pracoviště: Katedra Rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2011

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá analýzou nabídky doprovodných služeb Zoo Olomouc mimo samotné expozice zvířat. Formou dotazníkového šetření zjišťuje informovanost návštěvníků o nabízených službách, dostupnosti a hodnocení těchto služeb. Dále pak tyto služby porovnává s nabídkou služeb zoologických zahrad ve dvou sousedních krajích, a to se Zoo Zlín a Zoo Ostrava.

Klíčová slova:

- zoologická zahrada
- doprovodné služby
- ZOO

Souhlasím s půjčováním bakalářské diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliography identification

Author's first name and surname: Pavel Dostál

Title of the master thesis: Offer of additional services in Zoo Olomouc

Department: Recreation department

Supervisor: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

The year of presentation: 2011

Abstract: This bachelor's thesis is considering the analysis offer of additional services in Zoo Olomouc among the exposition of animals itself. Through survey it finds out about the awareness of the visitors about the offered services, the availability and evaluation of these services. Furthermore, these services are then compared with the offer of services of other zoological gardens in two neighboring districts, with Zoo Zlín and Zoo Ostrava.

Keywords:

- ZOO
- supporting services

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne:

.....
Pavel Dostál

Děkuji Ing. Halině Kotíkové, Ph.D., za pomoc, připomínky a cenné rady. Neméně pak za její vlídný a lidský přístup v průběhu zpracování diplomové práce.

OBSAH

1. Úvod	8
2. Syntéza poznatků	9
2.1. Historie zoologických zahrad	9-10
2.2. Význam a úkoly zoologických zahrad	11-12
2.3. Zoologická zahrada jako volnočasová aktivita	12
3. Cíl práce	13
3.1. Hlavní cíl práce	13
3.2. Dílčí cíl práce	13
4. Metodika	14
5. Zoologická zahrada Olomouc	15
5.1. Stručné seznámení se zoo	15
5.1.1. Historie zoo	16-17
5.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění	18-22
5.3. Vyhodnocení návštěvnosti	23
5.4. Dotazníkové šetření	24
5.4.1. Grafické zobrazení dotazníku a vyhodnocení	24-33
6. Zoologická zahrada Zlín	34
6.1. Stručné seznámení se zoo	34-35
6.1.1. Historie zoo	35-36
6.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění	36-45
6.3. Vyhodnocení návštěvnosti	46
7. Zoologická zahrada Ostrava	47
7.1. Stručné seznámení se zoo	47
7.1.1. Historie zoo	48-49
7.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění	49-55
7.3. Vyhodnocení návštěvnosti	55
8. Závěr	56
8.1. Doporučení pro Zoo Olomouc	56
8.2. Porovnání všech tří zoologických zahrad	57-59
9. Souhrn	60
10. Summary	61

11. Referenční seznam	62-63
12. Seznam tabulek	64
13. Přílohy	65-73

1. ÚVOD

Téma bakalářské práce „Nabídka doprovodných služeb Zoo Olomouc“ jsem si vybral, protože mě zoologické zahrady zajímají, a to nejen z hlediska expozice zvířat, ale i komplexně. Zajímám se o služby, které tyto zoologické zahrady poskytují, všímám si, na jaké jsou úrovni a co jiného, nového návštěvníkům nabízejí. Myslím si, že doprovodné služby jsou nedílnou a velmi důležitou součástí zoologických zahrad. Je to znát na neustále se rozšiřující nabídce těchto služeb, které mají za úkol nalákat a zaujmout více nových návštěvníků, kteří by se tu cítili příjemně. Zoologické zahrady jsou velmi oblíbená a vyhledávaná turistická místa, hrají významnou roli v nabídce volnočasových aktivit.

V této práci se budu věnovat nabízeným službám, zjišťovat jaké služby jednotlivé zoologické zahrady nabízejí. Budu se snažit zaznamenat všechny nabízené služby, popsat je a zjistit jaká je jejich kvalita. Po analýze služeb všech tří zoologických zahrad je porovnáám a zhodnotím. V zoologické zahradě Olomouc navíc provedu dotazníkové šetření mezi návštěvníky, díky kterému zjistím jejich informovanost o nabízených službách a hodnocení těchto služeb. Pro porovnání nabízených služeb jsem vybral zoologické zahrady ze dvou sousedních krajů, a to Zoo Zlín a Zoo Ostrava.

Hotová práce by měla vyústit v ucelený přehled služeb, které nabízejí tři zoologické zahrady ze sousedících krajů. V tomto přehledu budou zaznamenány všechny nabízené služby, přehledně seřazeny a porovnány. Díky této práci by měli být čtenáři podrobně seznámeni se všemi službami poskytovanými Zoologickou zahradou Olomouc, Zoo Zlín a Zoo Ostrava. Dalším výstupem budou výsledky dotazníkového šetření v Zoo Olomouc, ze kterých vyplynou případná doporučení na zlepšení stávajících služeb.

2. SYNTÉZA POZNATŮ

2.1. Historie zoologických zahrad

Od samých začátků historie lidstva vidíme velmi těsné svazky mezi člověkem a zvířetem. Nacházíme přesvědčivé důkazy o tom, že již od dávných hominidů přes pravěkého a předvěkého člověka až po současnost byla zvířata důležitou součástí lidské potravy, a umělecké výtvary od jeskynních kreseb po dnešní dobu ukazují i jiné druhy vztahů mezi člověkem a zvířetem. Předvěký člověk dovedl pravděpodobně již některá zvířata držet v zajetí jako zásobu potravy (Dobroruka a kolektiv, 1989, 9).

Jako první zdomácnělé zvíře se objevuje pes, asi před 16 000 lety. Před 11 000 lety ovce, prase, koza, před 8 000 lety skot a osel a před 5 000 lety velbloud.

Zvířata byla také zasvěcována nejrůznějším bohům a chována odděleně v posvátných hájích či chrámech.

Asi ve 2. tisíciletí př. n. l. začali v Africe bohatí vládcové chovat zvířata jako symbol moci, nadřazenosti a bohatství. Asi kolem roku 1 500 př. n. l. nechala zřídit královna Hatšepsowet Amónovu zahradu, která byla zasvěcena krokodýlům. Zpočátku zde byla chována zvířata z údolí horního Nilu, později pak byla dovážena i z Indie. Další zmínky o chovu zvířat z přibližně stejného období jsou z Asýrie a Číny. Snad na každém panském sídle byla chována zvířata, Alexandr Makedonský dokonce zaměstnával profesionály, kteří se starali o chov, zřizovali parky a stavěli zařízení pro chov zvířat.

V Řecku a Římě se stavěli v počátku našeho letopočtu domy pro ptáky, tzv. aviária, pro zajíce se stavěly rozsáhlé výběhy, leporária. Někteří bohatí občané měli ve svých domech opice, orly, zpěvné ptáky a další. Ve městech se občas objevovali kejklíři představující lvy, medvědy, opice, hady a jiné. V římských arénách se odehrávali boje zvířat se člověkem nebo jen samotných zvířat. Potřeba zvěře díky velké oblibě zápasů stoupala a bylo obtížné ji shánět. Proto byly zřizovány zvěřince, kde se zvířata shromažďovala pro potřeby zápasů. Tyto zvěřince byly přístupny i veřejnosti. Dochovaly se zprávy o velkém chovu zvířat, a to 3 500 kusů, z toho například 420 tygrů, 260 lvů, 600 afrických zvířat a další. S pádem říše Římské došlo k zániku takto velkých zvěřinců a k chovu zvířat v zajetí v Evropě se ve velkém navrátilo až ve středověku.

Ve středověkých hradech byli v jámách chováni medvědi, v příkopech pak jeleni. Až koncem 12. století se objevují zařízení, kde se chovají i cizokrajná zvířata. Tato móda se postupně rozšiřuje do západní a střední Evropy. Jedny z prvních zvěřinců jsou v Anglii a Nizozemí. V roce 1451 vzniká ve Stuttgartu zahrada s divokými zvířaty a poprvé je použit výraz Thiergart. Na stejném místě stojí ve Stuttgartu zoologická zahrada i dnes.

Rozhodující vliv na další vývoj podobných zařízení měl zvěřinec ve Versailles, panovníka Ludvíka XIV., jehož stavba započala roku 1662. Na ploše asi 4 hektarů byly výběhy, domy pro savce i ptáky a rybníčky. Každým rokem se zvěřinec rozrůstal a byl obohacován o nová zvířata. Tento zvěřinec byl cílem častých návštěv významných osobností, které se snažili toto zařízení napodobovat. Například ve vídeňském Schönbrunnu vznikla nejstarší zoologická zahrada s nepřetržitým provozem, který trvá dodnes.

Dalším typem zařízení pro chov zvířat byly koncem 18. století aklimatizační zahrady. Stále nové styky se zámořím přinášely nové druhy zvířat, která byla vhodná k aklimatizaci nebo se vhodná zdála. Tyto aklimatizační zahrady vznikaly zejména v Anglii a Francii.

Všechny zahrady byly doposud zakládány králi, panovníky a příslušníky vládnoucí třídy a sloužily k demonstraci moci a nadřazenosti.

Až Velká francouzská revoluce přinesla nový aspekt do vývoje zoologických zahrad. Během revoluce byl zvěřinec ve Versailles zrušen a v Paříži vznikla první zoologická zahrada volně přístupná občanům. Po vzoru Paříže vznikaly zoologické zahrady i jinde ve světě. Například roku 1828 vznikla v Londýně zoologická zahrada, která se stala vzorem pro ostatní.

Převrat v historii zoologických zahrad způsobil německý obchodník se zvířaty, majitel zvěřince a cirkusu, Carl Hagenbeck (1844 – 1913). Usiloval o to, aby se z pouhého pole zbudoval ráj pro zvířata. V zoologické zahradě měli být zvířata všech pásem, ve velikém odstupňování. Každý druh by se měl podle Hagenbecka v zoo pohybovat volně, ve svém výběhu, který by byl takřka identický s jeho původním výskytem. Šelmy ve výběhu bez mříží, oddělené od návštěvníků jen příkopem. Chtěl návštěvníkům ukázat zvířata ve volnosti, přirozeně. Tvrdil, že není nutné stavět mohutné stavby, ale že zvířatům prospěje pobyt na čerstvém vzduchu a lépe se aklimatizují. Tyto volné výběhy si Carl Hagenbeck nechal již v roce 1896 patentovat a dnes jsou již neodmyslitelnou součástí moderních zoologických zahrad.

2.2. Význam a úkoly zoologických zahrad

Význam zoologických zahrad by se dal shrnout do čtyř hlavních bodů. Prvním je vzdělávání a výchova obyvatelstva, druhým pak vědecká práce a výzkumy na zvířatech, dále ochrana ohrožených druhů a posledním bodem je poskytnutí odpočinku a rekreace návštěvníkům. (Dobroruka, 1989)

Jelikož patří zoologické zahrady k nejnavštěvovanějším kulturním zařízením, hrají proto důležitou roli ve vzdělávání. Návštěvníci si osvojují a rozvíjí biologické znalosti, upevňují přírodovědné zájmy a učí se mít správný postoj ke zvířatům a přírodě. Již při procházce zoo se nenásilnou formou seznámí s informacemi o jednotlivých druzích živočichů prostřednictvím nejrůznějších informačních tabulí.

Zoologické zahrady poskytují odedávna potřebný materiál pro vědecké bádání. Již mnoho biologů studovalo uhynulá zvířata a i dnes ji povinností zoologických zahrad poskytnout mrtvé zvíře pro vědecké účely. Stále více se ale studují zvířata živá. Nauka o chování zvířat se nazývá etologie. Etologové se v zoologických zahradách připravovali pozorováním zvířete v zajetí na mnohdy složitější pozorování ve volné přírodě. Také studovali mnohá zvířata ve volné přírodě, aby mohli v zoologických zahradách připravit co nejvhodnější podmínky pro chov. Zoologické zahrady přispívají k rozšiřování oborů anatomie a etologie, ale i ekologie, genetiky, hematologie, parazitologie, biochemie a řadě dalších. Přímý styk člověka se zvířetem nutí zoologické zahrady si tyto vědní disciplíny osvojovat, aby mohli zvířata co nejúspěšněji chovat. Mnoho druhů zvířat, která nebylo dříve možno chovat, se dnes již chovají běžně a dobře se rozmnožují.

Další velmi důležitou rolí je ochrana živočišných druhů. „Zoologické zahrady se významně podílejí na zastavení procesu vymírání. Stále více do popředí vystupuje význam zoo jako genových bank“ (Jiroušek, 2005, 14). Zoologické zahrady mají bohužel omezené plochy a jsou schopny trvale udržet jen omezené počty druhů zvířat. Zejména bezobratlí a nižší živočichové jsou pro zoo hůře prezentovatelní, tak alespoň přispívají osvětovou činností. Zoologické zahrady úzce spolupracují s mnoha organizacemi zabývajícími se ochranou živočišných druhů a přírody vůbec. Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů (IUCUN) a Světová nadace pro divokou přírodu (WWF) tvoří nejaktivnější složku v oblasti ochrany přírody. Tyto organizace shromažďují veškerou dokumentaci o ochraně přírody, řeší současné technické otázky a studují opatření k nápravě škod způsobených člověkem. Dále

zajišťují finanční prostředky potřebné pro chod těchto akcí a povzbuzují zájem veřejnosti o ochranu přírody.

Posledním významem je funkce rekreační, která je často opomíjena. Zoologické zahrady jsou ideálním místem, které umožňuje obyvatelstvu oddech a rekreaci. Díky dnešní uspěchané a přetechizované době má člověk potřebu návratu k přírodě. Příroda se čím dál tím více vzdaluje od měst a právě zoologická zahrada poskytuje takový malý kousek přírody mnohdy přímo ve městech nebo nedaleko od nich. Pokud je zoologická zahrada dobře založena, vzniká tak dojem, že je návštěvník vtažen přímo do přirozeného prostředí daného zvířete.

2.3. Zoologická zahrada jako volnočasová aktivita

Jak již bylo zmíněno výše, zoologické zahrady slouží také jako místo pro rekreaci a odpočinek. Tyto návštěvy konáme ve svém volném čase. Volný čas nelze ale ztotožňovat s dobou mimopracovní. Je zde spousta věcí, které člověk musí každodenně v mimopracovní době dělat. Ať už se jedná o nákupy, jídlo, osobní hygienu nebo spánek. Co je tedy volný čas?

Volný čas je světem volby činnosti (eventuálně nečinnosti). Jako podstatné určení této sféry vyznívá ono „mohu“, „chci“, „mám chuť“. Tato libovůle volby není ovšem absolutní, je značně determinována, protože charakter přání, zálib je nejrůzněji ovlivňován vnější skutečností a možnost jejich naplnění je právě tak determinována řadou okolností, jež zdaleka nezávisí jen na mě (Filipcová 1967, 24).

Nedostatek „volného času“ je hlavní překážkou udávanou všemi věkovými skupinami jako důvod neparticipace na volnočasových aktivitách (dokonce včetně seniorů a teenagerů). Časově „stresovaná“ populace vyžaduje zvýšení počtu víceúčelových zařízení a snadnější přístup k nim. Celkový „nedostatek času“ je rovněž spojen s problematikou ubývání dobrovolníků pracujících ve volnočasové oblasti (Dohnal, Hobza a kolektiv, 2007, 17).

Každý člověk by si měl najít alespoň nějaký volný čas a navštívit zoologickou zahradu. Na chvíli se vzdálit z betonové džungle, navrátit se k přírodě, dozvědět se něco nového, projít se, podpořit zachování ohrožených druhů zvířat.

3. CÍL PRÁCE

3.1. Hlavní cíl práce

Hlavním cílem této práce je vypracovat analýzu doprovodných služeb Zoo Olomouc, mimo expozice zvířat. Dále výsledky této analýzy porovnat s nabídkou služeb Zoo Zlín a Zoo Ostrava. V analýze doprovodných služeb se zaměřím zejména na jejich rozmanitost a kvalitu.

3.2. Dílčí cíle

Dílčím cílem mé práce je v Zoologické zahradě Olomouc zjistit formou dotazníkového šetření informovanost návštěvníků o nabízených službách, dostupnosti a provést hodnocení těchto nabízených služeb.

4. METODIKA

„Metoda znamená v původním jazyce, staré řečtině, cestu, návod. Ve vědě pak označuje obecný návod jak poznávat. Metoda je součástí onoho systematického poznávání, které odlišuje poznávání vědecké od běžného. Každá vědecká práce musí mít stanoven svůj cíl a metodu svého provedení. Vědecká metoda má tři základní fáze: fázi zkoumání, fázi důkazů a fázi vysvětlování“ (Schneider, 1974, 21).

„Metodologie se zabývá systematizací, posuzováním a navrhováním strategií a metod výzkumu. Předmětem této disciplíny jsou nástroje vědy“ (Hendl, 2005, 34).

Jako první metodu pro svou práci jsem použil vědecké pozorování. V rámci této fáze jsem navštívil všechny tři jmenované zoologické zahrady, kde jsem pozoroval areály zoo. Všiml jsem si zejména umístění těchto zahrad a rozmístění služeb. Získané poznatky jsem si zaznamenával na diktafon a tyto pak použil pro svou práci. „Při organizaci pozorování jde o výběr jednotek pozorování, o volbu prvků pozorování, o volbu času pozorování a o volbu místa pozorování“ (Schneider, 1974, 54).

Analýzu sekundárních dat jsem využil při zpracovávání výročních zpráv z jednotlivých zoologických zahrad. Tato metoda označuje informace, které předtím již někdo získal a zpracoval za jiným účelem.

Dotazník byl další metoda pro výzkum. Dá se říct, že dotazník je snad nejrozšířenější technikou pro získávání informací. Mezi jeho nesporné výhody patří například jeho relativní nenáročnost na čas, na počet výzkumných pracovníků, je málo nákladný atd. Já jsem dotazníkové šetření prováděl osobně v Zoologické zahradě Olomouc, nápomocna mi byla má kamarádka. Oslovovali jsme návštěvníky zoo v celém areálu a pokládali jim otázky z dotazníku. Tyto informace jsem pak použil pro tuto práci. Popis dotazníkového šetření je uveden v kapitole 5.4.

Poslední použitou metodou byl nestandardizovaný (volný) rozhovor. Osobně jsem navštívil paní Hanu Labskou, tiskovou mluvčí Zoo Olomouc a zjišťoval jsem potřebné informace o zoologické zahradě. Rozhovor jsem si zaznamenával a získané poznatky využil k doplnění chybějících informací o Zoo Olomouc.

5. ZOOLOGICKÁ ZAHRADA OLOMOUC

5.1. Stručné seznámení se zoo

Zoologická zahrada Olomouc se nachází v části města Olomouce, která je od centra vzdálená asi 8 kilometrů a jmenuje se Svatý Kopeček. Rozkládá se na úpatí Hrubého Jeseníku a je obklopený lesy, ve kterých se ukrývá zoologická zahrada. Terén zoologické zahrady Olomouc je vhodný pro budování velkých členitých výběhů, protože se v areálu nachází jak rovinaté plochy, tak i svahové partie a hluboká údolí. Rozloha zoo je 42, 5 hektarů.

Tabulka č. 1 – Otevírací doba zoologické zahrady Olomouc

OTEVÍRACÍ DOBA

Období	Pokladna	Celá zoo
leden-únor	8:00-16:00	8:00-17:00
březen	8:00-16:30	8:00-17:30
duben- srpen	8:00-18:00	8:00-20:00
září	8:00-16:30	8:00-18:30
říjen-prosinec	8:00-16:00	8:00-17:00

Tabulka č. 2 – Vstupné do zoologické zahrady Olomouc

VSTUPNÉ DO ZOO

Dospělí	90 Kč
Děti od 3 do 15 let	50 Kč
Studenti, důchodci	50 Kč
Skupinové vstupné pro školy	40Kč/osoba
Rodinná vstupenka na 30 jednotlivých vstupů	900Kč/rok
Držitelé průkazu ZTP a ZTP/P	zdarma

Svého psa do olomoucké zoo můžete přivést s sebou. Pes musí být po celou dobu pobytu v zoo veden na vodítku, a pokud je vyšší než kokršpaněl, musí mít nasazen náhubek.

5.1.1. Historie zoo

V padesátých letech vznikl v Olomouci ve Smetanových sadech malý zookoutek, v němž se chovali zejména zástupci naší lovné zvěře. Tento zookoutek vzbudil u obyvatel velký ohlas, a proto byla vypracována studie o možnosti zřídit zoologickou zahradu v Olomouci. V roce 1952 udělil Krajský národní výbor v Olomouci souhlas s vybudováním zoologické zahrady na parcele severovýchodně od obce Samotišky. Rozloha areálu byla 42, 5 hektarů, a ta se do dnešní doby v podstatě nezměnila. Poté se započalo s budováním zoo a slavnostní otevření se odehrálo 3. června 1956. Prvním ředitelem byl RNDr. Václav Roubíček. Zpočátku zoo chovala převážně evropskou faunu, až v závěru padesátých let zoo obohatila chov i o některé exotické živočichy. Ke konci roku 1958 měla zoo i první kiosek pro občerstvení. Roku 1959 hrozilo zoologické zahradě úplné zrušení z důvodu nedostatku finančních prostředků, malé rozmanitosti živočišných druhů, špatné dostupnosti a tudíž malé návštěvnosti. Kontrolní odbor doporučil, aby se zoo zrušila a přestěhovala do zoologického koutku ve městě, čímž by se snížily náklady a zvedla návštěvnost. Toto špatné období však zoo ustála, pořídila nová zvířata a těšila se většímu zájmu veřejnosti. V roce 1959 se novým ředitelem stává Ing. Jaroslav Rychlý.

V letech šedesátých byl provoz zoo již zaběhnutý, docházelo k obnovování ubikací, rozšiřovala se expoziční část zoo. Rozrůstalo se druhové zastoupení živočichů, bylo více exotických druhů. Vybuďovalo se nové parkoviště pro návštěvníky, zdokonalilo se i samotné zázemí zoo. Od roku 1963 byla v zoo provozována dětská jízdárna, o nedělích a svátcích fungovala průvodcovská služba i s výkladem. Ve druhé polovině šedesátých let byl vydán průvodce s mapkou.

Sedmdesátá léta byla ve znamení velkých změn – zejména došlo k rozšíření expoziční části téměř do dnešní podoby. V tomto období vznikla i vyhlídková věž, která neměla ve své době v naší republice žádnou konkurenci. Byly vyasfaltovány cesty, čímž se zlepšila dostupnost i za nepříznivého počasí, a to vedlo ke zvýšení počtu návštěvníků. Dále se do zoo dostali vzácní afričtí kopytníci, kteří měli velkou hodnotu a perspektivu pro další chov. Z Afriky bylo postupně dovezeno velké množství zvířat, která byla v té době u nás nedostupná. Koncem sedmdesátých let se začaly chovat v novém pavilonu i šelmy. Jako nový ředitel nastoupil roku 1974 pan Antonín Procházka. Propagace zoo se začala zlepšovat, probíhaly tady různé přírodovědné soutěže, na školách byly organizovány besedy a promítány

filmy. Došlo k obnovení silničních poutačů, výrobě nového průvodce s mapkou, plakátů, pohlednic, skládaček a dalších reklamních předmětů.

V osmdesátých letech doznívala velká stavební činnost, dělali se menší úpravy, zvýšil se počet chovaných druhů. Rozvíjela se propagace, zoologická zahrada spolupracovala s dnešním Domem dětí a mládeže, v zoo byly budovány naučné tabule u jednotlivých zvířat a panely s odbornou tematikou rozmístěnými po areálu zoo. Roku 1981 začal fungovat první informační systém, který naváděl návštěvníky po obchůzkové trase. V roce 1983 byla otevřena Stanice mladých přírodovědců a ve stejném roce byl zakoupen první automatický zvukový informační panel ve čtyřech jazycích. Zoo poskytovala školám olomouckého okresu bezplatné navštívení areálu v období od 1. září do 15. května, pokud zoo navštívili v rámci biologických předmětů. Rozvíjela se dobrá spolupráce s Československou televizí, Československým rozhlasem a dalšími organizacemi. Čtvrtým ředitelem se v roce 1985 stal Ing. Zdeněk Slavotínek.

Díky otevření hranic se v letech devadesátých podařilo do značné míry obměnit a zkvalitnit druhovou skladbu zvířat. V polovině devadesátých let vzniklo první korálové akvárium. Zoo se aktivně zapojovala do chovů zařazených do EEP (Evropské záchranné chovy). Díky tomu se zvýšil i počet návštěvníků a zoo prolomila hranici 400.000 osob. Zoo se účastní nejrůznějších soutěží a stává se členem dvou organizací, a to UCSZ (Unie českých a slovenských zoologických zahrad), IZE (Mezinárodní asociace kulturně výchovných pracovníků) a EAZA (Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií). Roku 1992 byla vybudována záchranná stanice pro handicapovaná zvířata. Polovina devadesátých let byla ve znamení adaptace stávajících pavilonů a oprav, vznikly i nové expozice. Propagace dospěla pozitivních změn díky televizním pořadům, návštěvám známých osobností, vzniku několika reklamních autobusů, v areálu se pořádali nejrůznější akce pro děti. Od roku 1999 se až do současnosti pořádají během Vánočních svátků večerní prohlídky slavnostně nasvícené zoo, je možno využít i průvodce.

Od roku 2000 až do dnes dochází v zoo k modernizaci, stavbě nových ubikací nebo jejich přestavbě. Také propagace nabrala na tempu. Téměř každý rok byl vydáván nový průvodce s aktuální mapkou, vznikly nové samolepky, pohlednice, kalendáře, plakáty, leporela a další. Zoologická zahrada se stala roku 2001 členem prestižní organizace WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií). V roce 2007 se rozhodl odejít z funkce ředitele pan Ing. Slavotínek a jeho nástupcem byl jmenován Dr. Ing. Radomír Habáň, který zoo řídí dodnes.

5.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění

Informační služby

V areálu zoologické zahrady se u vstupu nachází pokladna s informacemi a od října roku 2011 byly v zoo zprovozněny tři informační kiosky. Tyto stanoviště jsou napojeny na jednotný informační systém města Olomouce a poskytují informace jak o Zoologické zahradě Olomouc, tak i o samotném městě a jeho okolí.

Jejich vzhled je stylizován do jednoduchého afrického přístřešku tak, aby co nejlépe zapadl do okolí a nenarušoval celkový ráz zoo. Přístřešek je rozdělen na dvě části - jedna je odpočinková s posezením pro 8 osob a ve druhé části se nachází informační terminál s dotykovým displejem. Tento displej poskytuje návštěvníkům veškeré informace o zoologické zahradě ale i o městě Olomouc a dalších turistických cílech Olomouckého kraje.

Informační centra jsou rozmístěna po areálu tak, aby byla dostupná co nejvíce návštěvníkům a byl z nich atraktivní výhled. První centrum se nachází na samotném začátku zoo, v blízkosti hlavního vstupu a východu, druhé pak v blízkosti vyhlídkové věže a třetí centrum je mezi pavilonem šelem a výběhem pro pižmoně.

Informační systém se soustřeďuje na poskytování multimediálního obsahu o zvířatech v zoo, poskytuje informace o vzdělávacích programech, o možnosti sponzorování zvířat a dalších aktivitách v zoo. Dále je možno si zde naplánovat trasu obchůzky, prohlédnout lexikon zvířat, fotogalerii či videoarchiv. Návštěvníci mohou také využít webovou kameru, odeslat emailovou pohlednici nebo se prostřednictvím informačního kiosku mohou podívat na některé webové stránky města Olomouc, Olomouckého kraje a důležitá turistická centra.

Dále bych mezi informační službu zařadil i oficiální webové stránky Zoologické zahrady Olomouc dostupné z <http://zoo-olomouc.cz/app/uvod/1> Tyto stránky poskytují návštěvníkům komplexní informace o zoo. Návštěvník tam najde jak historii zoo, všechny chované druhy zvířat, jejich stavy a přírůstky, tak i fotografie, mapku areálu, všeobecné informace, novinky a mnoho dalšího.

Celý areál zoologické zahrady je opatřen spoustou informačních tabulí se zajímavostmi z říše zvířat a každý výběh má svou cedulku s informacemi o chovaném živočichovi.

Stravovací služby

Olomoucká zoologická zahrada poskytuje celkem sedm stánků s občerstvením rovnoměrně rozmístěných po areálu a jednu velkou restauraci. Všechny tyto stánky nabízí rychlé občerstvení, alko a nealko nápoje.

První dvě občerstvení jsou nedaleko vstupu, druhý stánek se nachází přímo pod vyhlídkovou věží, návštěvníci mohou využít větší letní zahrádky. Třetí možnost k občerstvení je u pavilonu šelem, skýtá taktéž možnosti posezení venku. Mezi výběhem pižmoňů a kozorožců v zalesněné části zoo se nachází čtvrtý stánek s jídlem. Občerstvení číslo pět je poblíž ubikace sovy pálené, na rozcestí dvou tras. Poslední, šestou zastávkou je stánek blízko pavilonu netopýrů a výběhu medvědů. V tomto stánku lze koupit pouze koblížky zde vyráběné.

Jako hlavní stravovací zařízení bych uvedl restauraci a penzion Archa, nacházející se u východu ze zoo. Tato restaurace je postavena z přírodních materiálů, jako je dřevo a kámen, a proto velice dobře zapadá do okolní krajiny. Je zde široký výběr z mnoha pokrmů, bohatá nabídka nápojů, možnost ubytování, pořádání oslav, svatebních hostin a různých společenských událostí.

Hygienická zařízení

V Zoo Olomouc jsou k dispozici dvě sociální zařízení. Jedno je na začátku areálu a je přizpůsobeno návštěvníkům na invalidním vozíku a druhé se nachází u vyhlídkové věže.

Dále jsou v zoo instalovány přístřešky s kontejnery na tříděný odpad – sklo, papír, plasty a nápojové kartony.

Parkování a dopravní dostupnost

K areálu je možno se dopravit buďto po vlastních nohách, využít autobusového spoje nebo auta.

Ten, kdo zvolí cestu autem, vydá se z Olomouce směrem na Šternberk a pak odbočí doprava na obec Samotičky a odtud již přímo na Svatý Kopeček. Dále podle směrovek až

k samotné zoo na placené parkoviště, které je přímo u vstupu do zoo. Další dvě parkoviště se nachází před odbočkou k areálu zoo a v letních měsících, kdy do zoo míří davy turistů, je k dispozici ještě jedno záchytné parkoviště, a to pod stávajícím, na louce.

Pokud si návštěvník vybere autobusový spoj, musí nastoupit na zastávce na Hlavním nádraží v Olomouci nebo dále po trase. Na Svatý Kopeček se dá dopravit autobusy číslo 11 a 111, které jedou přímo k zoologické zahradě, necelých tři sta metrů od vstupu do zoo. Autobusy ve směru do zoo jezdí každých 10 minut ve všední dny a o víkendech pak každých 15 minut.

Zábava pro děti

V samotné zoo je hned několik atrakcí pro děti. Počínaje houpačkami, přes simulátor bagru, minibludiště, až po velké lanové centrum Lanáček. Toto centrum je zpoplatněno zvlášť, a to 50 Kč za vstup na jeden den. Zařízení je určeno pro děti od 3 do 11 let. Otevírací doba je v květnu až srpnu každý den, v dubnu, září a říjnu o víkendech a svátcích a po zbytek roku funguje areál v omezeném provozu.

Hřiště pro děti je na začátku areálu, další atrakcí na trase je minibludiště před pavilonem žiraf, dále simulátor bagru u pavilonu šelem a houpadla za výběhem pižmoňů.

Zejména pro děti je možno se v zoo svézt vláčkem. V hlavní sezóně jezdí denně od 9:00 do 18:00, trasa trvá asi 20 minut a vede téměř přes celou zoo. Nástupní místo je před pavilonem žiraf a jednotné jízdné je 30 Kč za osobu.

Vyhlídková věž

Za raritu je považována 32 metrů vysoká kovová rozhledna, postavená roku 1974. Nahoru stoupá 128 schodů, plocha vyhlídkové plochy je 18,6 m². Do roku 1999 setrvala v původním stavu, poté prošla rekonstrukcí, bylo odstraněno plechové opláštění a byla natřena antikoročním nátěrem. Je to dominanta olomoucké zoo, která je vidět z dalekého okolí. Z nejvyššího patra je možno shlédnout některé výběhy zvířat, panorama města Olomouc, baziliku Navštívení panny Marie na Svatém Kopečku a za jasného počasí dokonce můžeme vidět až na nejvyšší vrchol Jeseníků, Praděd.

Vzdělávací programy pro školy

Zoologická zahrada Olomouc nabízí Program škola v ZOO. Ten je připravován ve spolupráci s pedagogy ZŠ a je určen pro žáky prvního stupně základních škol. Je koncipován tak, aby korespondoval s obsahem předmětů prvouka a přírodověda. Zaměřuje se zejména na environmentální výchovu a osvětu a přispívá k osvojení prvků týmové spolupráce mezi žáky.

Suvenýry

U východu ze zoo se nachází prodejna suvenýrů, kde je možno si zakoupit upomínkové předměty jako jsou pohlednice, magnety, samolepky, pexeso s motivy zdejších zvířat, plyšové hračky, turistické známky a další.

Krmení vybraných zvířat

Pod vyhlídkovou věží můžeme nalézt výběh pro kozy, lamy a ovce. Do tohoto výběhu je možno vstoupit a tyto zvířata zakoupeným krmivem nakrmit. Hojně tuto možnost využívají děti pod dohledem svých rodičů.

Komentované krmení

Komentované krmení probíhá v hlavní sezóně denně, o víkendech od velikonoce do září. Odborný výklad je veden zaměstnancem zoo.

Tabulka č. 3 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Olomouc

Medvěd malajský	10:00
Nosál červený	10:30
Velbloud dvouhrbý	11:30
Žirafa rothschildova	12:00
Gepard štihlý	13:00

Sponzorování zvířat

Zajímavou možností jak podpořit zoo je adoptovat vybrané zvíře. Adopce spočívá v tom, že vybranému zvířeti přispíváte na chov a výživu. Minimální částka je 500 Kč na rok. Pokud byste rádi měli v zoo „své“ zvíře, stačí si ze seznamu (Příloha 1) nějaké vybrat, zvolit si částku, kterou byste byli ochotni zvířeti věnovat a zaslat tyto údaje spolu se jménem, adresou a telefonem na emailovou adresu prikrylova@zoo-olomouc.cz. Zoologická zahrada Olomouc pak vystaví smlouvu, adopční listinu, vstupenky do zoo a vše vám bude doručeno na vaši adresu. Zároveň můžete získat informační tabulku, která bude umístěna na tabuli sponzorů v areálu zoo.

Specializované prohlídky

Na výběr je z několika variant. První je „Večerní lampiónová prohlídka plná strašidel“, další „Májové prohlídky“ a asi nejoblíbenější variantou jsou „Večerní vánoční prohlídky“, kdy je zoo slavnostně nazdobena a nasvícena. Je možno jít po vlastní ose nebo využít průvodce, který vykládá zajímavosti o chovu jednotlivých druhů zvířat. Komentované prohlídky s průvodcem jsou pouze dvakrát za večer.

5.3. Vyhodnocení návštěvnosti

Tabulka č. 4 – Návštěvnost zoo Olomouc za rok 2009

Návštěvnost 2009	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Dospělí	3 115	3 174	4 815	32 333	26 257	19 264	30 031	33 149	14 897	5 255	4 172	4 506
Mládež	2 386	2 612	3 586	18 624	19 191	15 838	23 717	26 904	10 116	4 687	3 047	6 144
Platící celkem	5 501	5 786	8 401	50 957	45 448	35 102	53 748	60 053	25 013	9 942	7 219	10 650
Děti do 3 let	837	876	1 268	7 720	6 925	5 358	8 205	9 181	5 459	2 547	1 829	2 697
ZTP celkem	82	50	54	509	716	621	951	1 152	670	245	95	138
Celkem návštěvníků	6 420	6 712	9 723	59 186	53 089	41 081	62 904	70 386	31 142	12 734	9 143	13 485

V roce 2009 navštívilo olomouckou zoologickou zahradu 376 005 osob. Ve srovnání s rokem 2008 je to o 19 694 návštěvníků více. Vlivem krásného počasí v dubnu se podařilo získat velký náskok. Koncem června a začátkem července však vinou deštivého počasí návštěvnost ve srovnání s předchozími lety poklesla. Největší zájem o návštěvu zoo byl jako obvykle v prázdninových měsících: 60 904 osob v červenci a 70 386 osob v srpnu. V září se náskok podařilo udržet. Ostatní měsíční návštěvnost byla srovnatelná s předchozím rokem. Nejvyšší denní návštěvnosti bylo dosaženo na Velikonoční pondělí 13. dubna, kdy do zoo dorazilo 11 345 osob.

Domníváme se, že potíže s dopravou na Svatý Kopeček (a posléze i v obci samotné) zanechaly v návštěvnících špatný dojem, a proto se ani v roce 2009 nepodařilo návštěvnost posunout k překročení čtyřsettisícové hranice. Během velikonočních a státních svátků v květnu a začátkem července se opět zvýraznila potřeba většího počtu parkovacích míst u zoo. Pro tuto příležitost byla od pozemkového fondu pronajata na období od Velikonoc do konce června (a následně i v červenci) louka pod parkovištěm zoo. 10. ročník pořádání večerních vánočních prohlídek zoo se i letos setkal s úspěchem. Svátečně osvětlenou zoo si přišlo prohlédnout 4 173 lidí.

<http://zoo-olomouc.cz/ftp/vyrocnizpravy/vyrocnizprava2009.pdf>

Retrieved 4. 9. 2010 from World Wide Web

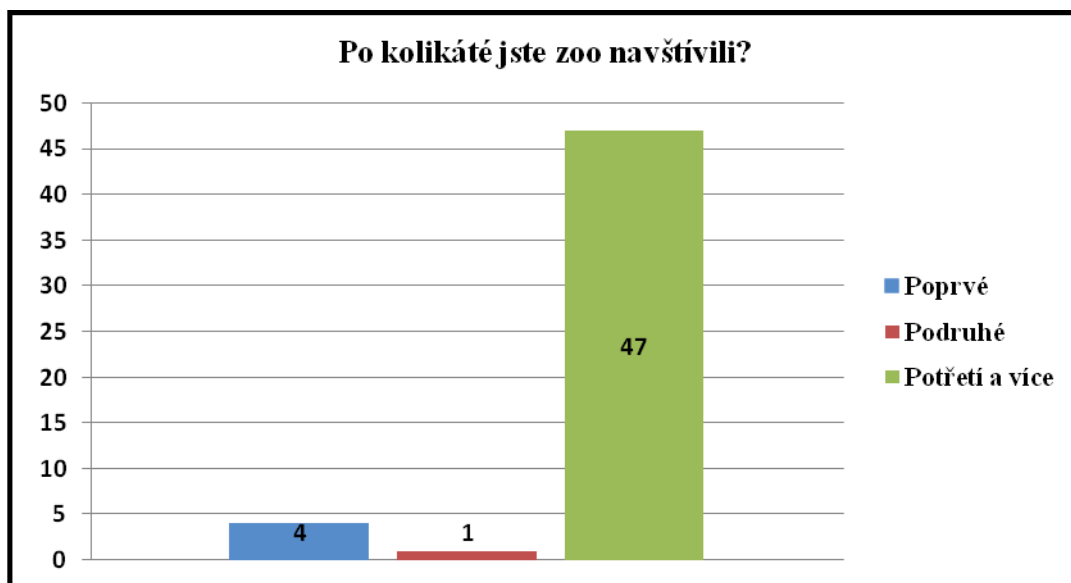
5.4. Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření jsem prováděl osobně. Celá akce proběhla ve třech částech, třech návštěvách zoo. První byla 28. srpna, druhá 28. září a poslední 28. října. Dotazník obsahoval celkem osmnáct otázek (Příloha č. 4), návštěvníků jsem se tázal ústně a do dotazníku si odpovědi zaznamenával. Celkem bylo osloveno 80 lidí, z toho se podařilo 52 zaznamenat, ostatní odmítli.

5.4.1. Grafické zobrazení dotazníku a vyhodnocení

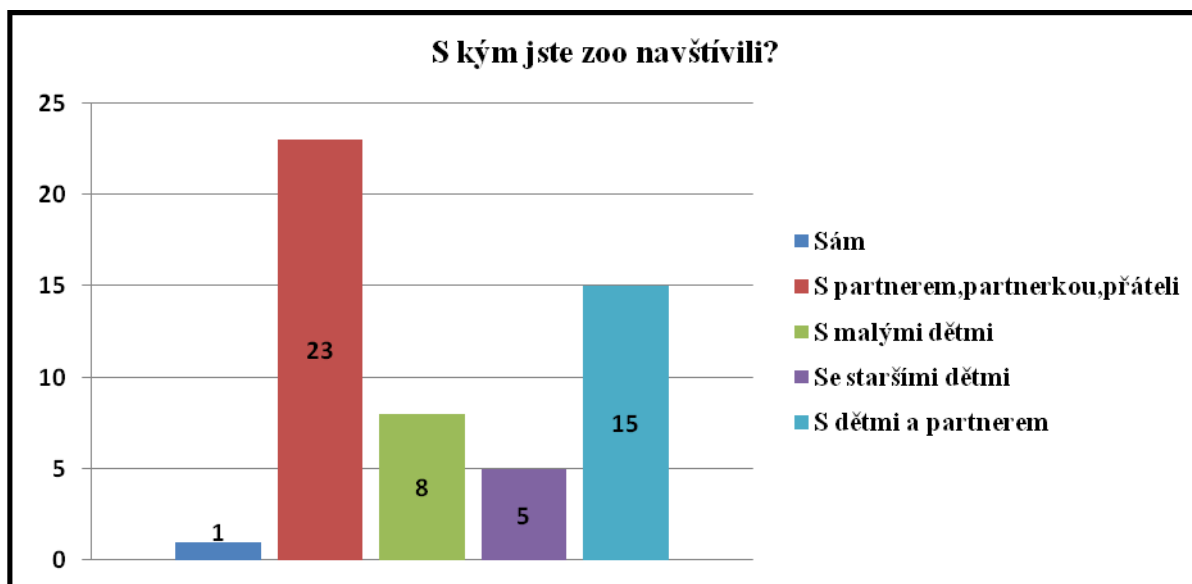
Následuje výčet všech otázek, grafické zobrazení odpovědí a vyhodnocení.

1. Jste v této zoo poprvé, podruhé nebo potřetí a více?

Z celkového počtu 52 návštěvníků se do zoo 47 rádo vrací, což je dobrou vizitkou pro Zoo Olomouc.

2. Zoo jste navštívil sám, s partnerem (partnerkou) nebo přáteli, s malými dětmi (předškolní věk), se staršími dětmi (školní věk), s dětmi a partnerem?

23 návštěvníků navštívilo zoo se svým partnerem nebo známými. Druhou nejpočetnější skupinou jsou návštěvníci s dětmi a partnerem, čili rodiny.

3. Uvažujete o opakované návštěvě zoo?

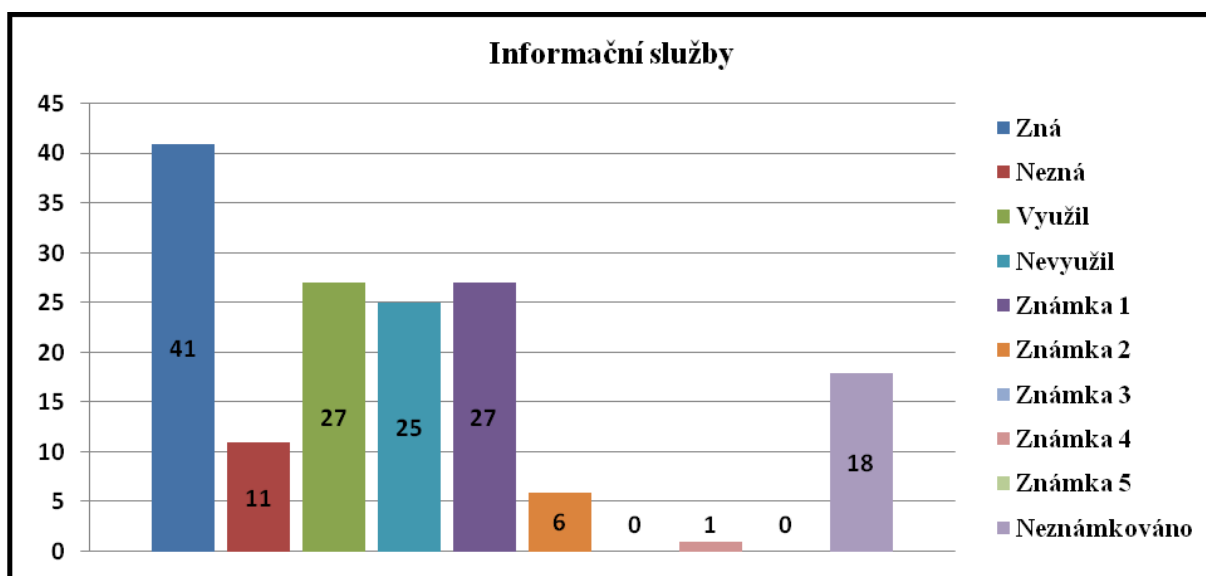

45 dotazovaných uvažuje o opětovné návštěvě zoo, rádi se vrátí.

4. Chtěli byste využívat nějaké nové služby? Jaké?

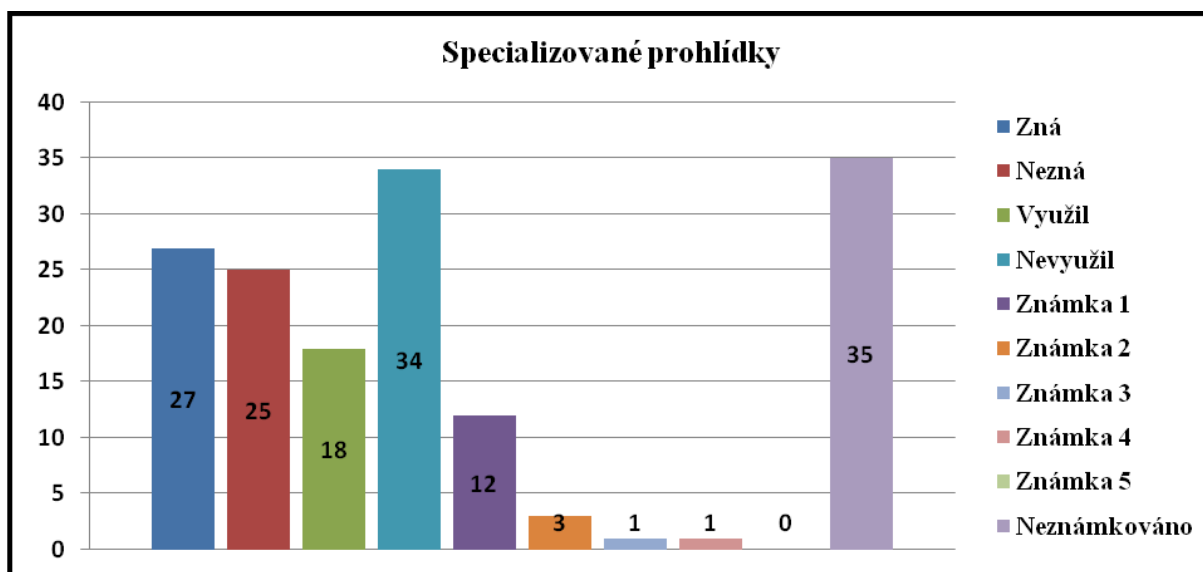
Lanovka s vyhlídkou, možnost stát se na jeden den ošetřovatelem, shlédnout krátké dokumenty o zvířatech, vyhlídkové lety nad zoo, více zábavy pro děti, levnější vstup pro děti od 3 let.

5. Znáte informační služby, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

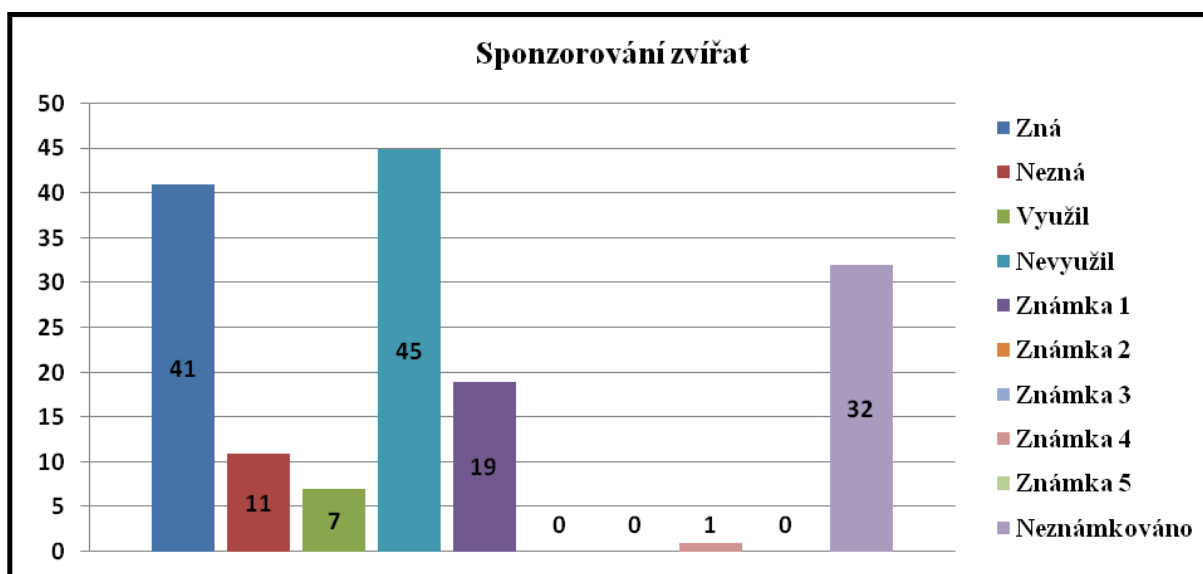
Informační služby lidé znají, využívá je více jak polovina, hodnotí spíše kladně.

6. Znáte specializované prohlídky, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

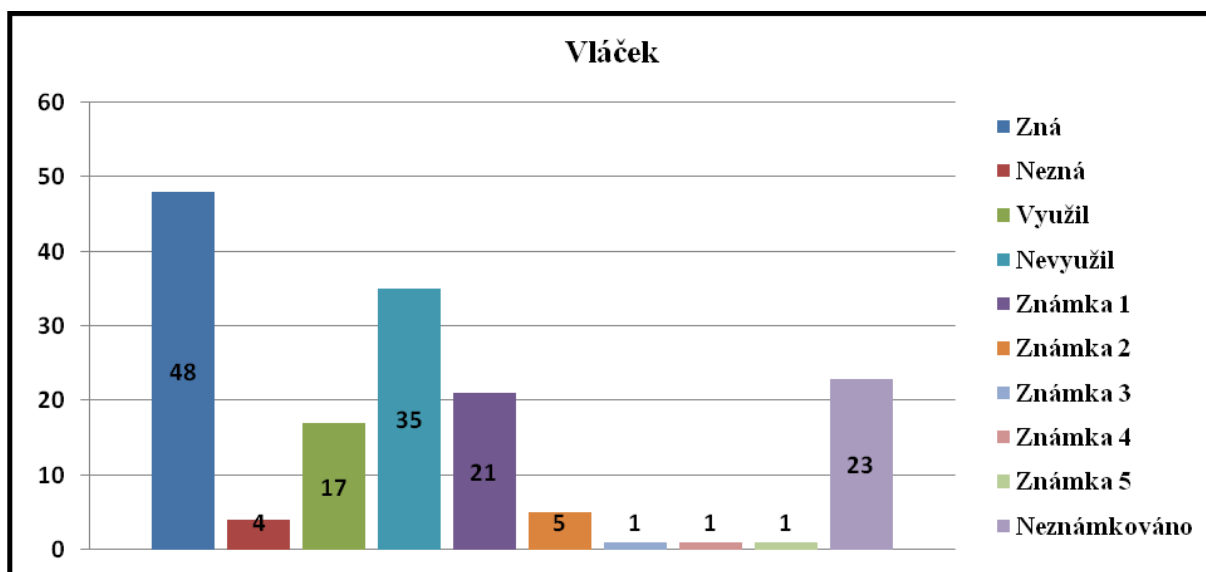
Specializované prohlídky lidé málo využívají, jen 18 z nich ano. Většina, 35 návštěvníků, službu nehodnotí, 12 z celového počtu pak hodnotí známkou jedna.

7. Znáte sponzorování zvířat, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni?

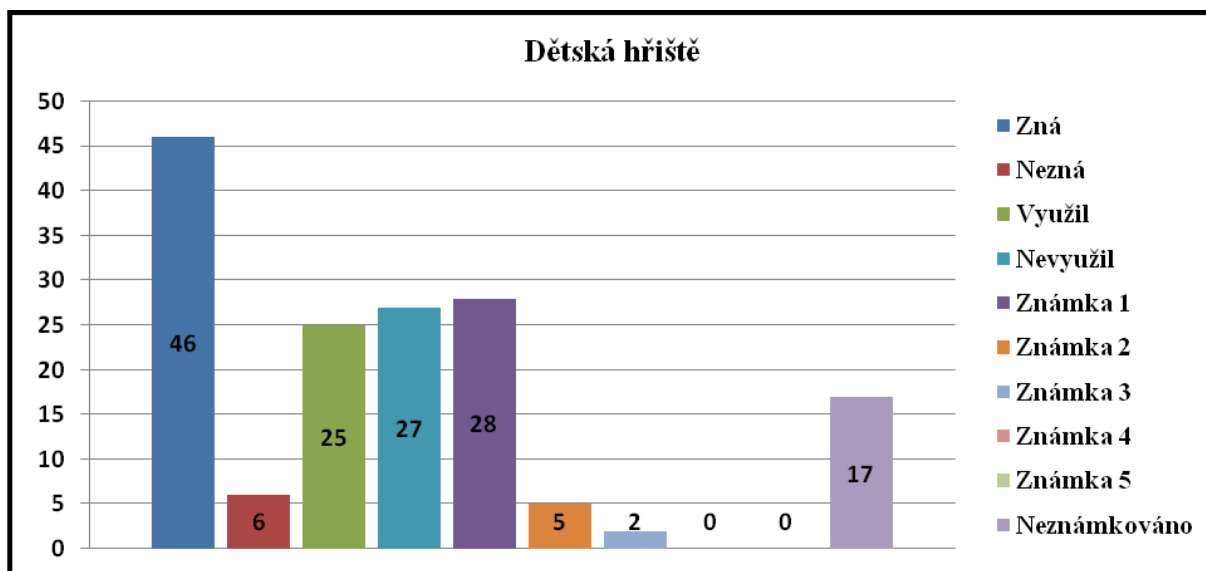
Navzdory faktu, že znalost služby je většinová, celých 41 dotázaných, tak sponzoruje jen 7 lidí z 52 oslovených. 19 návštěvníků hodnotí známkou jedna, 32 nehodnotí.

8. Znáte vláček, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni?

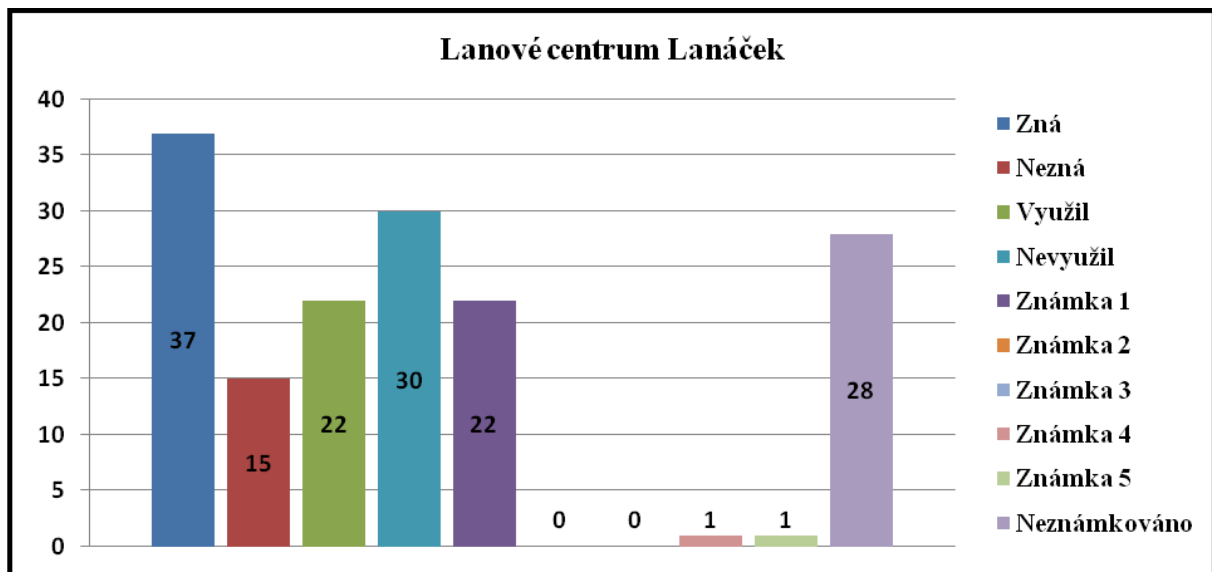
Vláček je všeobecně znám, využívá jej ale jen 17 lidí z celkového počtu 52.

9. Znáte dětská hřiště, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

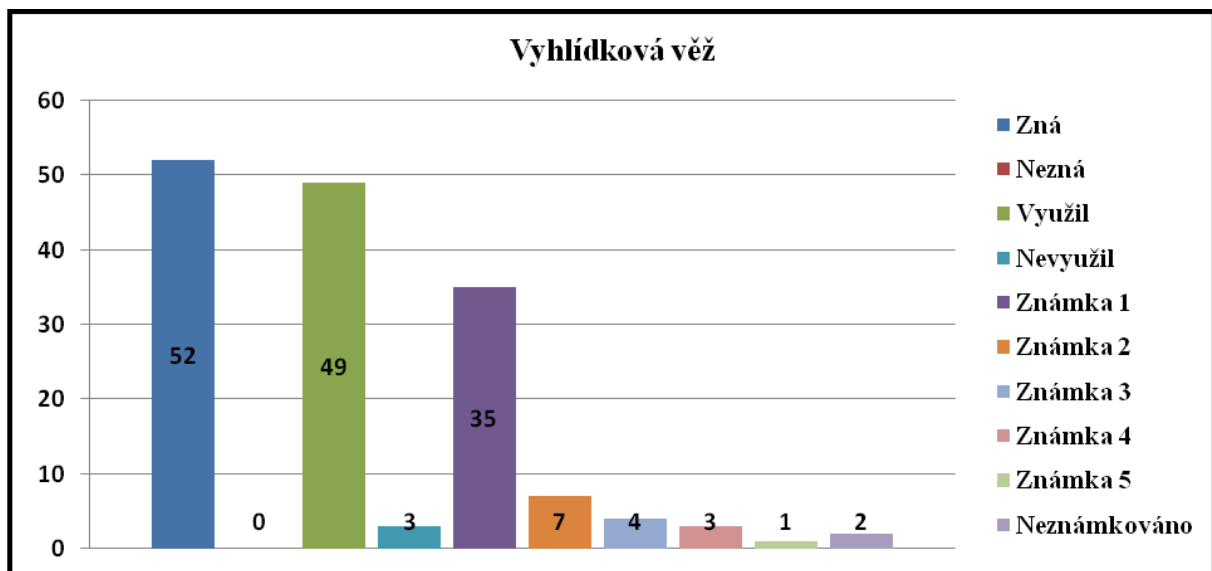
Hřiště pro děti jsou mezi dotazovanými opět velmi známa, využívá je 27 lidí. Hodnoceny jsou kladně.

10. Znáte lanové centrum Lanáček, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni?

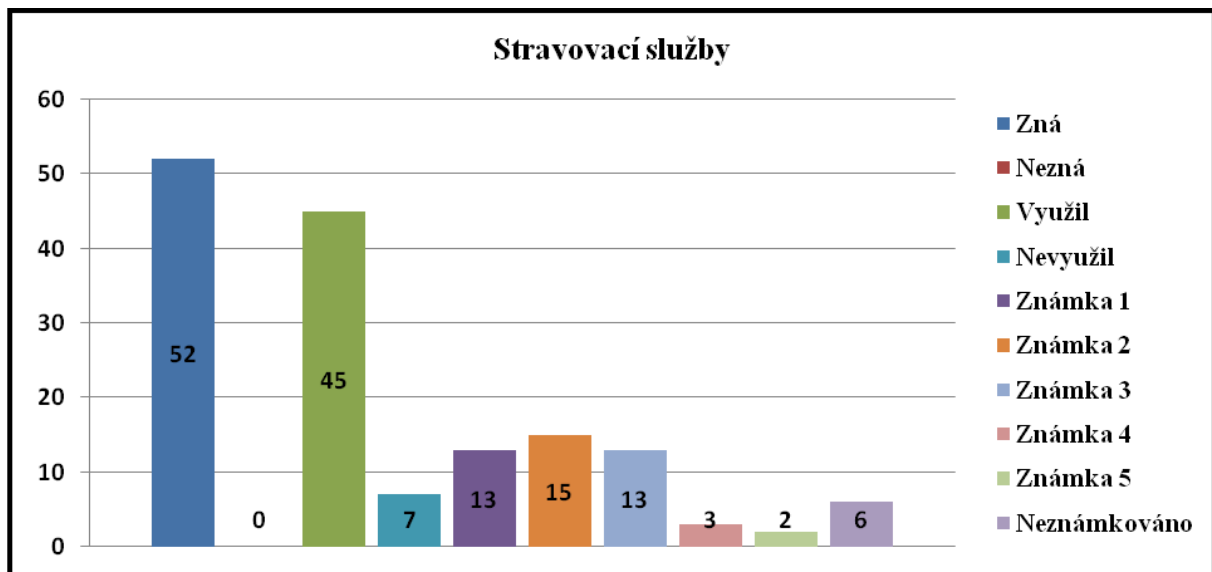
Lanáček je 37 lidem znám, 30 ho však nevyužívá, 22 dotazovaných hodnotí známkou výborná.

11. Znáte vyhlídkovou věž, využíváte ji? A jak jste s ní spokojeni?

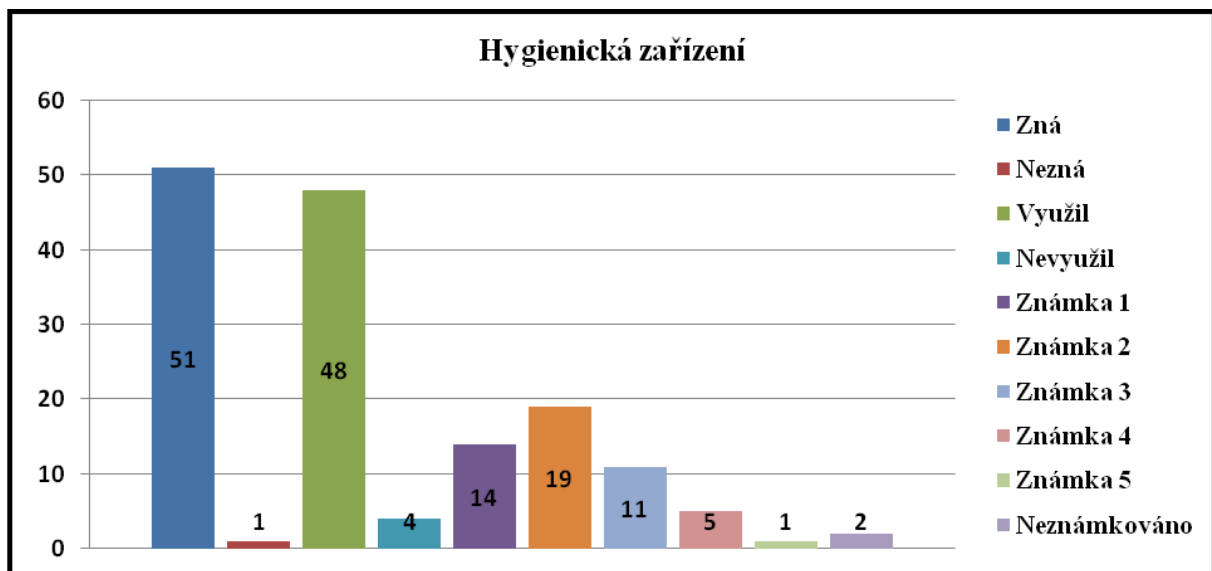
Vyhlídková věž se mezi návštěvníky těší veliké oblibě, znají ji všichni dotazovaní, hojně ji využívají, celých 49 z nich. Zámky 3, 4, 5 bych přičetl spíše strachu z výšek.

12. Znáte stravovací služby, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

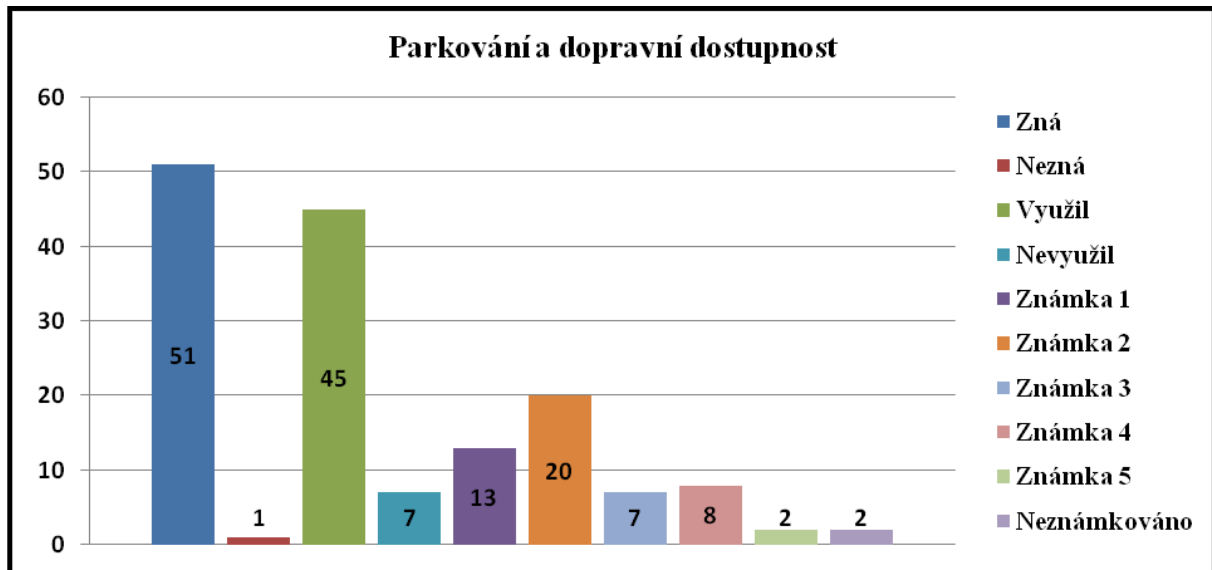
Stravovací služby Zoo Olomouc mírně pokulhávají, vypovídá o tom ne moc lichotivé známkování. Využívány jsou navzdory tomu hojně, známi všem návštěvníkům.

13. Znáte hygienická zařízení, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

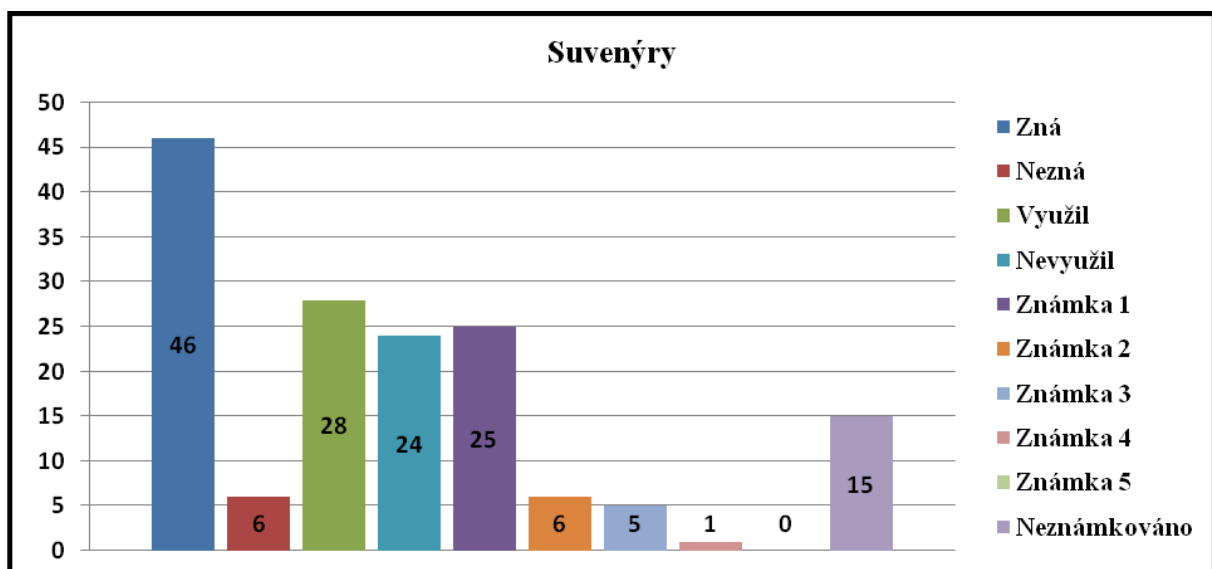
Opět velmi známá a využívaná služba, známkování spíše průměrné.

14. Znáte parkování a dopravní dostupnost, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

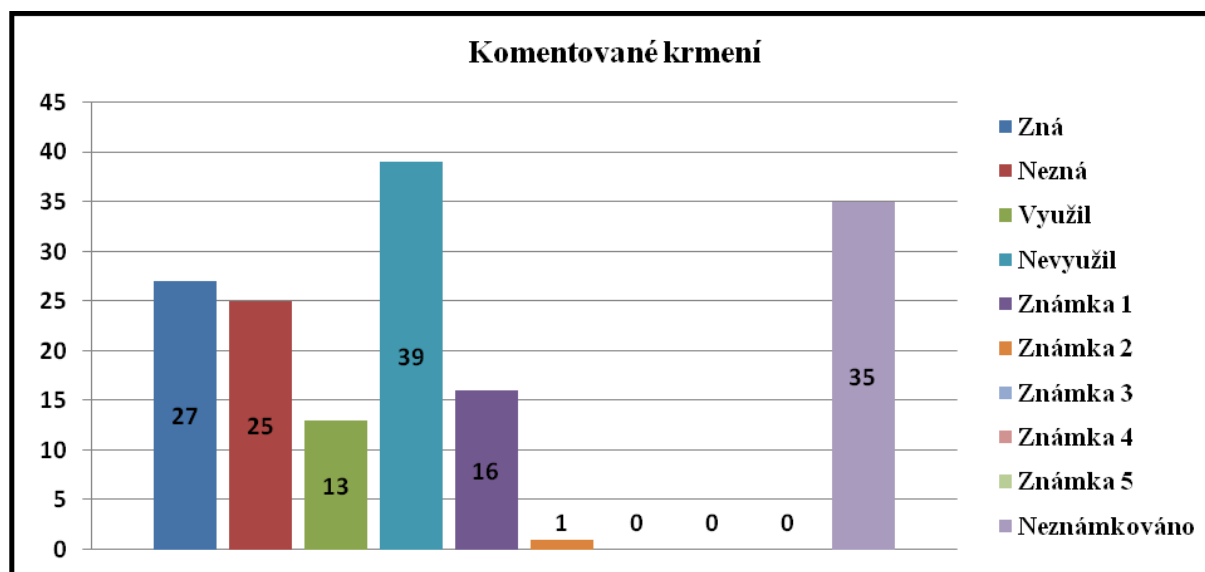
Parkování a dopravní dostupnost využívá každý, až na jednoho návštěvníka. Horší známkování mohlo být způsobeno zhoršenou dostupností v důsledku opravy příjezdové komunikace na Svatý Kopeček.

15. Znáte prodejnu suvenýrů, využíváte ji? A jak jste s ní spokojeni?

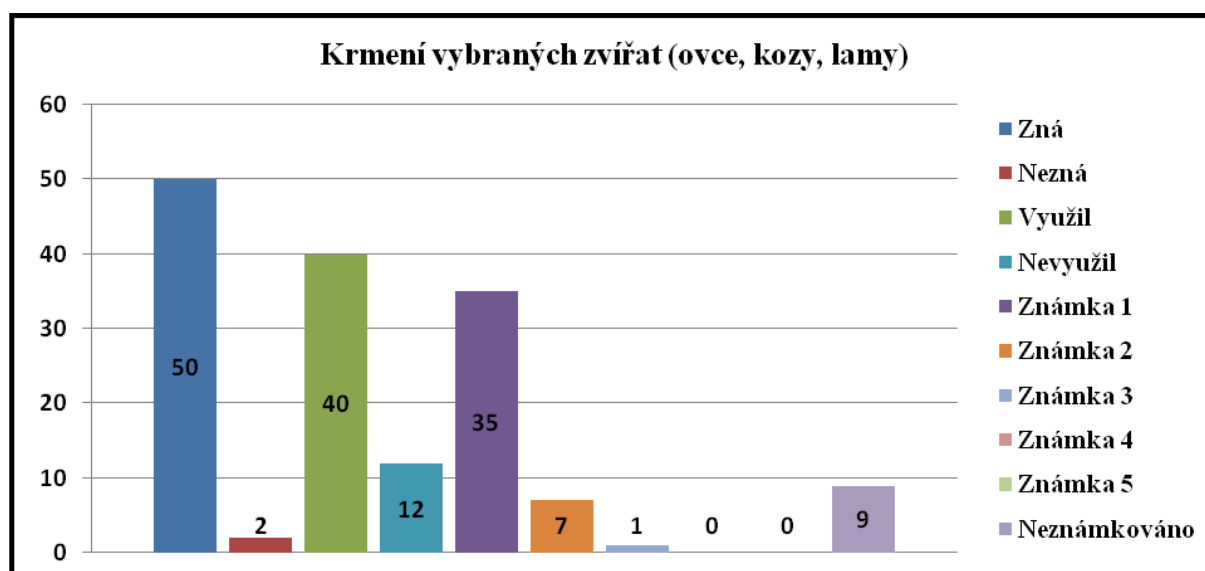
Suvenýry jsou známy 46 návštěvníkům, jsou též využívány a kladně hodnoceny.

16. Znáte komentované krmení, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni?

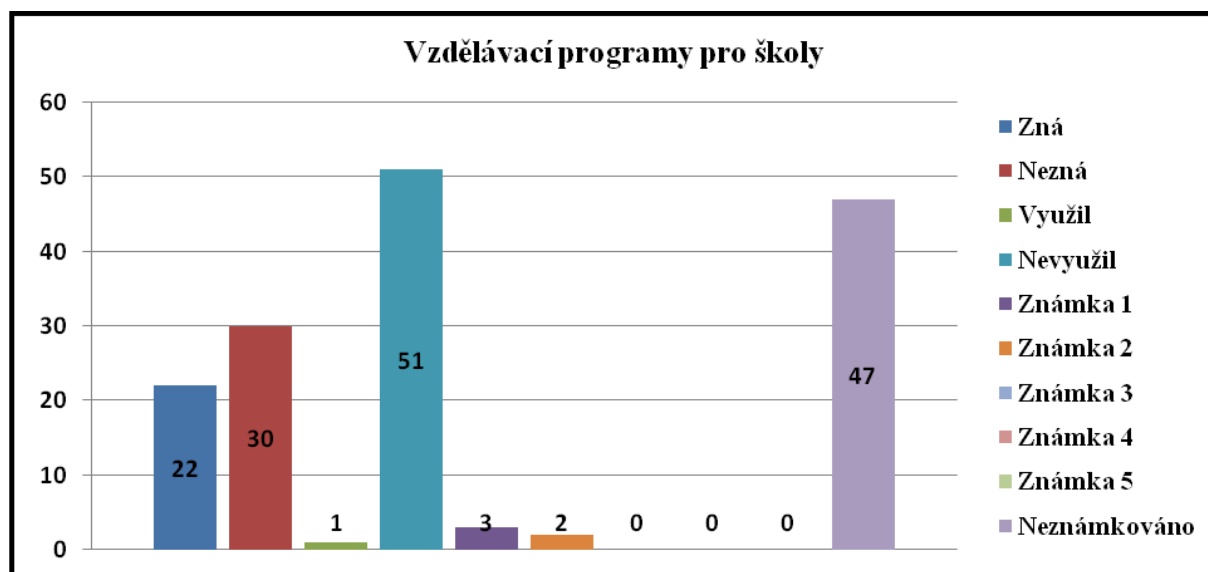
Komentované krmení je méně využíváno, pouze 13 dotazovaných službu využilo. Hodnotí kladně známkou jedna, 35 nehodnotí.

17. Znáte krmení vybraných zvířat (ovce, kozy, lamy), využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni?

Krmení vybraných druhů zvířat je mezi návštěvníky velmi oblíbeno, zejména pro děti je krmení velký zážitek. Známkou jedna hodnotí celých 35 návštěvníků.

18. Znáte vzdělávací programy pro školy, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni?

Vzdělávací programy pro školy jsou nejméně známé a nejméně využívané ze všech poskytovaných služeb Zoo Olomouc. Celých 51 z dotazovaných službu nikdy nevyužilo, tudíž ji nehodnotí.

6. ZOOLOGICKÁ ZAHRADA ZLÍN

6.1. Stručné seznámení se zoo

Zoologická zahrada Zlín se nachází ve východní části Moravy, pouhé 4 kilometry od samotného Zlína. Zoo je umístěna v lešenském parku nedaleko obce Štípa. Součástí zoo je i zámek, který je dalším lákadlem a nabízí návštěvníkům prohlídku zámku s průvodcem. Zájemci o botaniku mají možnost v areálu zoo obdivovat přes tisíc druhů bylin i dřevin včetně 300 let starých stromů. Expozice zoo jsou tematicky uspořádány do větších celků podle zoogeografických oblastí světa. Rozloha zoo je 52 hektarů.

Tabulka č. 5 – Otevírací doba zoologické zahrady Zlín

OTEVÍRACÍ DOBA

Období	Pokladna	Celá zoo
leden-březen	8:30-15:30	8:30-16:00
duben-září	8:30-17:30	8:30-18:00
říjen	8:30-16:30	8:30-17:00
listopad-prosinec	8:30-15:30	8:30-16:00

Pro návštěvu zoo lze využít dva vstupy. Sezónní v období od 1.4. do 31.10. (duben a říjen otevřen pouze o víkendech) a vstup hlavní, celoroční.

Tabulka č. 6 – Vstupné do zoologické zahrady Zlín

VSTUPNÉ DO ZOO

Dospělí	100 Kč
Studenti, senioři	90 Kč
Děti do 3 let	zdarma
Děti 3 - 15 let	80 Kč
Prohlídka areálu s průvodcem	1000/skupina 30 osob, není zahrnuto vstupné

- Držitelé průkazu ZTP-P a doprovod – zdarma
- Držitelé průkazu ZTP děti – vstup zdarma, doprovod platí dětské vstupné
- Držitelé průkazu ZTP dospělí – platí dětské vstupné

Sezónní slevy poskytované v období od 1. 9. 2010 do 30. 4. 2011

- Senioři – každý čtvrtek v měsíci vstup za 50 Kč (neplatí pro hromadné zájezdy)
- Hromadné zájezdy seniorů – snížený vstup o 10 Kč na osobu
- Školní skupiny žáků (do 15 let, více jak 10 žáků) nebo studentů – pouze ve dnech školního vyučování – bez výukového programu 60 Kč za osobu, s výukovým programem 70 Kč za osobu

Ceny poskytovaných služeb pro školy v období 1. 5. 2010 do 30. 6. 2010

- Školní skupiny žáků (do 15 let, více jak deset žáků) nebo studentů – pouze ve dnech školního vyučování – bez výukového programu 80 Kč (žák) a 90 Kč (student), s výukovým programem 100 Kč (žák) a 110 Kč (student)

6.1.1. Historie zoo

Historie Zoologické zahrady Zlín se datuje od roku 1804, kdy majitel lukovského panství nechal vybudovat na návrší zvaném Leschna (odtud pozdější název Lešná) obydlí bažantníka a zahájil chov bažantů. Roku 1818 se celý prostor označil jako obora a jako takový byl od okolní krajiny oddělen zdí. V letech 1887 – 1894 hrabě František Seilern nechal postavit současný zámek. V roce 1890 byl zaveden chov koní, budovali se stáje a kočárovna. Od roku 1900 hrabě Josef Seilern buduje přírodopisné muzeum, do areálu směřují první výpravy školních dětí. V letech 1929 – 1930 zavádí hrabě chov exotických druhů zvířat. Rozvoj soukromé zoo zastavila smrt Josefa Seilerna a válečné události v roce 1939. O šest let později byl celý areál zestátněn a v roce 1948 byl oficiálně otevřen pro veřejnost jako zoologická zahrada.

V šedesátých letech se zoo proslavila chovem exotických bažantů a emu. Sedmdesátá až osmdesátá léta se nesou ve znamení rozšiřování druhů chovaných zvířat.

V letech devadesátých se započalo s budováním moderní zoologické zahrady, stavěly se ekologické stavby, modernizovaly inženýrské sítě a obnovoval zámecký park.

Od roku 1995 až do současnosti probíhá neustálá modernizace, areál je rozčleněn na jednotlivé kontinenty a staví se nové prostorné expozice. Zoo Zlín je členem několika organizací jako jsou WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií), EAZA

(Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií), Unie BZ ČR (Unie botanických zahrad České republiky), UCSZ (Unie českých a slovenských zoo), ISIS (Mezinárodní systém registrace živočišných druhů) a IZE (Mezinárodní organizace vzdělávacích pracovníků v zoo).

6.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění

Informační služby

Hlavní a jediné informační služby poskytuje zoo u celoročního vstupu do areálu. Další informační stánky v zoo nejsou. Každá expozice má svou vlastní informační tabulku, na které jsou podrobné informace o chovaném zvířeti. Dále jsou v celé zoo rozmístěny informační tabule s různými zajímavostmi ze zvířecí říše a informace o zoologické zahradě.

Oficiální webové stánky dostupné z <http://www.zoozlin.eu/cz> mají velice pěkný design, dobře se v nich orientuje a návštěvník tam nalezne všechny potřebné informace jak o Zoologické zahradě Zlín, botanických zákoutích, tak i o zámku Lešná.

Stravovací služby

V areálu zoo se nachází celkem pět restaurací, které jsou otevřeny v hlavní sezóně, dvě z nich pak i v zimním období. Všechny nabízí teplá jídla, lehké občerstvení, nápoje a v některých lze zakoupit i zákusky.

První restaurace s názvem Neapolitáno je otevřena celoročně, situována u koňských stájí, blízko tropické haly Yucatán a poskytuje vnitřní i venkovní posezení.

Druhou zastávkou je restaurace Tyrol, ta je otevřena od května do října každý den, březen, duben a listopad pak pouze o víkendech, v závislosti na počasí. Opět je zde možnost mezi volbou posezení uvnitř nebo venku. Restauraci Tyrol najdete naproti zámku Lešná, poblíž sezónního vstupu do zoo.

Další, třetí možností občerstvení skýtá restaurace Limpopo, otevřena celoročně. Odpočinout si návštěvník může uvnitř i venku na zastřešené zahrádce a najdeme ji u sezónního vstupu.

Čtvrtou zastávkou je café bar Kookaburra, k dispozici je stylový grillbar a cukrárna. Venkovní posezení je částečně zastřešeno a bar se nachází v dolní části areálu u dětského koutku.

Poslední možností kde se občerstvit je restaurace Farma U Koaly, taktéž umístěné v dolní části areálu dětského hřiště. Posezení je z větší části kryto stříškou a otevřeno mají od května do září každý den, březen, duben, říjen a listopad pak pouze o víkendech, v závislosti na počasí.

Hygienická zařízení

V areálu zoologické zahrady je celkem šest sociálních zařízení. Většina z nich je upravena i pro invalidní spoluobčany. Toalety naleznete ve čtyřech restauracích, dále v tropické hale Yucatán a v pavilonu slonů. Během zimního období je toaleta v restauraci Farma U Koaly uzavřena.

Maminky mohou se svými ratolestmi využít třech přebalovacích pultů, a to v restauraci Neapolitáno, Tyrol a Farma U Koaly.

Parkování a dopravní dostupnost

Do zoo je možno se dostat na kole, autobusem či autem.

Autem se ze Zlína vydáte směrem na Holešov, Kostelec a Štípu. Vzdálenost zoo od Zlína je přibližně 4 kilometry. K dispozici jsou dvě velká placená parkoviště, jedno celoroční, druhé sezónní. Při vyšší návštěvnosti je možnost využití travnatých parkovacích ploch, takže se návštěvníci nemusí bát, že by neměli kam zaparkovat.

Pokud byste zvolili možnost jízdy na kole, zavede vás tam pět kilometrů dlouhá cyklostezka č. 5067 ze Zlína. Přímo u hlavního vstupu si pak své kolo můžete uschovat na hlídaném parkovišti kol.

Další možností jak se dostat do zoo je využít autobusového spoje ze Zlína. Buďto MHD linku 34 a 36 ze zastávky pod obchodním domem Prior nebo pak dálkový spoj ČSAD ve směru Lukov, Kašava, Dršková a Vsetín, který odjíždí z autobusového nádraží ve Zlíně. Zastávky MHD i ČSAD se nachází u hlavního vstupu do zoo.

Zábava pro děti

Dětský koutek na Farmě U Koaly je rozdělen do tří oblastí. První část je určena nejmenším dětem, je tu pro ně malý dětský hrad a houpadla. Ve druhé části je velký dřevěný hrad s horolezeckou stěnou, žebříky a skluzavkou. Poslední část je ze všech tří největší a skýtá nový dřevěný hrad, klokani trojspěží, chůdy a trampolínu. V této části areálu mají děti také možnost se povozit na ponících nebo na velbloudovi.

Další atrakcí pro děti od 3 do 12 let je lanové centrum Lanáček. Otevírací doba je od 9:00 do 18:00, během měsíců červen až srpen je otevřeno denně, v květnu, září a říjnu je Lanáček otevřen během víkendů, přes týden v závislosti na počasí a v měsíci dubnu pouze během víkendů.

Od dubna do října se děti mohou po zoo projet vláčkem. Nástupní stanice jsou dvě, u restaurace Napolitano a u restaurace Farma U Koaly.

Pro malé archeology je ve svahu pod Tyrolským domem připravena vzdělávací expozice Rostliny éry dinosaurů. Děti si zde mohou pomocí různých nástrojů zkusit objevovat pozůstatky dinosaurů.

Dále jsou po celé zoo umístěna odpočinková zákoutí, ve kterých je množství houpadel, a prolézaček, poblíž restaurace Limpopo na děti čeká nafukovací skákací žirafa.

Se svými dětmi můžete v zoo nakrmit vybrané druhy zvířat. Stačí s v krmných automatech zakoupit za 5 Kč vitamínové granule. Tyto automaty jsou umístěny u asijské průchozí voliéry, rybníku gibbonů, pod zastřešenou vyhlídkou v Amazonii a u vyhlídky lam alpák. Tato služba je dostupná od 1. 4. do 31. 10.

Prodejna suvenýrů a tiskovin

U sezónního vstupu do zoo stojí moderní prodejna suvenýrů, kde je možno koupit plyšová zvířata, pohledy, samolepky, trička, magnety, publikace a další. Během zimního období je prodejna suvenýrů uzavřena.

Průvodce, pohledy, leporela a turistické známky návštěvník může zakoupit i u obou pokladen při vstupu do zoo.

Tištěný průvodce je rozdělen podle jednotlivých zoogeografických oblastí. Návštěvník zde nalezne mapku celého areálu, popis nejzajímavějších expozic, časy komentovaných krmení i nabídku služeb.

Dalším zajímavým artiklem je bezesporu DVD „Seznamte se: ZOO Zlín“. Tento film z produkce ZOO Zlín zájemcům nabídne ucelený pohled na jeden z nejvíce navštěvovaných turistických cílů Moravy. Nabízí ke shlédnutí všechny oblasti zoo – Afrika, Asie, Austrálie a Jižní Amerika. Představuje nejzajímavější expozice a samozřejmě i samotné obyvatele zoologické zahrady.

Vzdělávací programy

Zoologická zahrada Zlín nabízí širokou škálu nejrůznějších vzdělávacích programů pro základní a střední školy.

A) Programy u expozic zvířat – tyto programy probíhají přímo u dané expozice nebo v pavilonu. Exkurze trvá 45 minut, její náplní je výklad anatomie a biologie zvířat a ekologické vztahy v návaznosti na jednotlivé expozice. Součástí výuky mohou být pracovní listy.

Exkurze pro žáky 1. stupně ZŠ

- 1. Naše chlupatá rodina (obyvatelé pavilonu primátů – gorily, chápani, malpy ...)
- 2. V Africe je pěkně horko! (africký pavilon představí žirafy, zebry, antilopy a pštrosy)
- 3. Planeta Země patří všem (proč je třeba zvířata a přírodu chránit)
- 4. Voda je náš život (lachtani, tučňáci, plameňáci)
- 5. Zvířata od protinožců (klokani a emu žijí na druhé straně světa ...)

- 6. Asijská step (velbloudi, antilopy, supi, jeřábi)
- 7. Ptáci, kteří zapomněli létat (o pštrosích a tučňácích)
- 8. O čem si zvířata povídají (o dorozumívání mezi zvířaty)
- 9. Na zobák nám nesahejte! (ptáci Střední a Jižní Ameriky – nandu, ara, kolpík, čáp)

Exkurze pro žáky 2. Stupně ZŠ a studenty SŠ

- 1. Africká savana (typičtí zástupci v přímém přenosu - sloni, lvi, antilopy, pštrosi)
- 2. Afričtí kopytníci – žirafy, zebry, antilopy
- 3. Šelmy – tygři, medvědi, lvi
- 4. Ptáci Austrálie (emu, kasuár, zoborožci, labuť černá, ledňák)
- 5. Amazonie (ostrov kotulů a průchozí amazonská voliéra)
- 6. Savci Střední a Jižní Ameriky (lachtani, mravenečníci, lamy, tapíři a nosáli)
- 7. Asijská step (velbloudi, antilopy, supi, jeřábi)
- 8. Ptáci Eurasie (obyvatelstvo rybníka gibbonů a okolí - pelikáni, kormoráni, jeřábi, labutě, čápi)
- 9. Zoologické zahrady a jejich význam v 3. tisíciletí
- 10. Ochrana zvířat – ohrožené druhy a jejich ochrana
- 11. Etologie (způsoby dorozumívání a chování u různých druhů zvířat)

B) Programy ve vzdělávacím středisku Tyrol – výuka probíhá v novém výukovém centru Tyrolský dům a je zaměřena na představení jednotlivých ekosystémů Země. Výuka kombinuje prvky mluveného slova, promítání a poznávání přírodnin v praxi. Program trvá 70 minut, je určen pro žáky 2. stupně ZŠ a studenty SŠ, kdy jsou žáci rozděleni do menších skupin a řeší jednotlivé úkoly, vyplňují pracovní listy.

- 1. Africké savany – věčný souboj býložravců s trávami a kopytníků se šelmami, praktické ukázky lebek, kůží, kopyt a rohů
- 2. Amazonská džungle – představení neznámých, ale přesto typických obyvatel jihoamerického pralesa, praktická ukázka a poznávání produktů původem z tropů
- 3. Život pod mořskou hladinou - rozčlenění mořského biotopu od pobřeží po hlubokomořské příkopy, představení obyvatel jednotlivých pater, ukázky a poznávání přírodnin (lastury, ulity, korály, hvězdice atd.)

- 4. Ledové světy – i na nejchladnějších místech planety Země žijí zvířata. Téma přibližuje jejich chování a adaptaci na život v drsných podmínkách, představení Eskymáků

C) Pracovní listy – tyto listy slouží k zpestření a doplnění jednotlivých programů u expozic. Jsou připraveny ke každému programu a lze je objednat zároveň s exkurzí.

- Zoorallye – je soubor šesti pracovních listů, které jsou určeny pro samostatnou práci žáků v areálu zoo. Žáci pracují samostatně, bez výkladu, otázky vyplňují na základě pozorování zvířat a zjišťování informací z panelů a jmenovek v zoo.

D) Pracovní listy pro pedagogy – tyto listy jsou určeny přímo pedagogům a jsou koncipovány tak, aby pedagog mohl projít celou zoologickou zahradu bez pomoci pracovníků zoo. K dispozici je celkem 10 témat pro učitele základních škol a 1 pro učitele škol mateřských.

Témata pro učitele prvního stupně ZŠ

- Africké savany – horní část
- Africké savany – dolní část
- Austrálie
- Jižní Amerika a Amazonie
- Pavilon primátů a tučňáci

Témata pro učitele druhého stupně ZŠ

- Africké savany – horní část
- Africké savany – dolní část
- Asie
- Jižní Amerika a Amazonie
- Pavilon primátů a tučňáci

Témata pro učitele MŠ

- Pohádkový zvěřinec

Prohlídka areálu s průvodcem

Délka této prohlídky trvá 2 hodiny a průvodce zájemcům představí nejatraktivnější obyvatele zlínské zoo a zajímavé expozice. Samozřejmě se dozvíte spoustu zajímavých informací o zvířatech, jejich chovu a zvláštностech. Tyto prohlídky je nutno objednat 3 dny předem, a to na telefonním čísle 577 914 180, klapka 130 nebo prostřednictvím emailu propagace@zoozlin.eu.

Prohlídky probíhají v období od 1. 5. do 30. 9. , pouze v pracovní dny a jsou časově omezeny, první začíná v 8:30, poslední pak v 15:00. Maximální počet účastníků jedné skupiny je 30, pokud je tento počet překročen, je nutno si objednat a zaplatit dalšího průvodce a ten potom s další skupinou vyrazí o něco později. Platby za prohlídku s průvodcem se platí přímo v pokladně při vstupu do zoo – v této ceně ovšem není zahrnuto vstupné do zoo.

Komentované krmení zvířat

V rámci služby „Představujeme naše zvířata“ se návštěvník během hlavní sezóny může zúčastnit komentovaného krmení zvířat. Během května, června a září probíhá tato služba pouze o víkendech, během července a srpna pak každý den.

Komentované krmení probíhá celkem na devíti stanovištích. Zde se návštěvník dozví nejen něco o biologii zvířat, ale i o zajímavostech z jejich chovu. Povídání je většinou spojeno s krmením, což umožňuje sledovat zvířata z větší blízkosti než obvykle.

Tabulka č. 7 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Zlín

Expozice	Čas krmení	Představujeme naše zvířata
Tučňáci	9:30	9:30
Tapíři	10:00	10:00
Klokani	10:00	-
Lachtani	10:30	10:30
Kotulové (ostrov kotulů)	11:00	11:00
Supi (jen v sobotu)	11:00	-
Sloni, výcvik (pavilon)	11:30	-
Velbloudi	12:00	-

Sloni (venkovní expozice)	12:30	12:30
Žirafy	13:00	13:00
Lemuři vari	13:00	-
Lachtani	14:00	14:00
Gorily	14:30	14:30
Lamy, nandu	14:30	-
Tučňáci	15:00	15:00

Jednotlivá stanoviště po sobě následují v pevně daném pořadí.

Sponzorování zvířat

Ve zlínské zoo je možno sponzorovat vybraná zvířata, vždy na jeden rok. Jsou tři možnosti jak zvířata podpořit.

První možností je sponzorství. Přimo na oficiálních stránkách zoo si prostřednictvím elektronického formuláře návštěvník vybere oblíbené zvíře ze seznamu (Příloha č. 2), vyplní vše potřebné a odešle. Formulář si může také vytisknout a poslat poštou na adresu zoo. Sponzorský dar buď zaplatí přímo na pokladně, nebo vloží na účet číslo 1833661/0100, variabilní symbol 914. Tímto krokem, adopcí, zájemce získá informace o sponzorovaném zvířeti, sponzorskou samolepku a děkovný list. Všichni adopční rodiče budou též uvedeni na adopční tabuli v areálu zoo, na internetových stránkách a ve výroční zprávě. V závislosti na výši finanční částky mohou zájemci získat další bonusy.

A) Bonusy pro jednotlivce

Sponzorský dar do 1000 Kč - uvedení na webových stránkách a ve výroční zprávě, děkovný list

Sponzorský dar 1 000 - 2 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každých věnovaných 1 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu

Sponzorský dar 3 000 - 5 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každých věnovaných 1 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu; pozvání na Den sponzorů (2 osoby); pštrosí vajíčko

Sponzorský dar 6 000 - 9 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každých věnovaných 1 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu; pozvání na Den sponzorů (2 osoby); pštroší vajíčko s potiskem

Sponzorský dar 10 000 Kč a více - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každých věnovaných 1 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu; pozvání na Den sponzorů (4 osoby); pštroší vajíčko s potiskem; pozvání na významnou akci - otevírání expozic, oslavy, křtiny (2 osoby)

B) Bonusy pro firmy

Sponzorský dar do 1 999 Kč - uvedení na webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list

Sponzorský dar 2 000 - 9 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každé věnované 2 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu; při částce 5 000 Kč a více pozvání na Den sponzorů (2 osoby)

Sponzorský dar 10 000 - 29 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; za každé věnované 2 000 Kč volná vstupenka pro 1 osobu; pozvání na Den sponzorů (2 osoby); pštroší vajíčko

Sponzorský dar 30 000 Kč a více - uvedení na hlavní tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; 15 volných vstupenek; pozvání na Den sponzorů (4 osoby); pštroší vajíčko s potiskem; pozvání na významnou akci - otevírání expozic, oslavy, křtiny (2 osoby)

C) Bonusy pro školy

Sponzorský dar do 2 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka

Sponzorský dar 3 000 – 6 999 Kč - uvedení na tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; pozvánka na bezplatný výukový program dle vlastního výběru (max. 30 dětí); pštroší vajíčko

Sponzorský dar 7 000 Kč a více - uvedení na hlavní tabuli sponzorů, webových stránkách a ve výroční zprávě; děkovný list, informace o sponzorovaném zvířeti a jeho barevné foto, sponzorská samolepka; 30 pohledů zvířat (podle počtu žáků); pozvánka na bezplatný výukový program dle vlastního výběru (max. 30 dětí); pštroší vajíčko s potiskem; pozvánka na Den sponzorů (max. 30 dětí)

Druhou možností jak sponzorovat je forma dárcovské sms. Stačí poslat zprávu ve tvaru DMS ZOOZL ZVÍŘE a odeslat na číslo 87777. Za slovo ZVÍŘE stačí doplnit zvíře ze seznamu (Příloha č. 2). Zvíře získá částku 27 Kč, sms stojí 30 Kč.

Poslední možností jak podpořit oblíbené zvíře je zakoupit si sponzorskou samolepku na pokladně zoo nebo přispět do pokladniček v areálu zoo.

Doplňkové služby

V celém areálu zoo jsou vyznačeny schůdné trasy pro handicapované občany, jsou jim přizpůsobeny také toalety a mají možnost navštívit všechny pavilony díky bezbariérovému přístupu.

6.3. Vyhodnocení návštěvnosti

Tabulka č. 8 - Návštěvnost zoo Zlín za rok 2009

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Návštěvnost 2009	2 007	1 974	5 332	64 117	77 040	59 248	98 327	122 173	52 418	15 251	5 279	4 164

Celkem návštěvníků	507 330
Děti 3 - 15 let	27%
Dospělí	51%
Senioři, studenti	11%
Předplatné	1%
Zdarma	10%

Samotný vstup do roku 2009 však nebyl vůbec jednoduchý. Mimořádná nepřízeň počasí od ledna do března způsobila propad návštěvnosti proti předešlým rekordním rokům o hrozivých 70 %. Navíc strašák nastávající ekonomické krize na optimizmu nepřidal. Navzdory všem nepříznivým jevům už počátek měsíce dubna přinesl zásadní obrat v návštěvnosti, který ještě zdůraznily letní měsíce a definitivně smazaly propad z počátku roku. V té době již byl oficiálně otevřen mimořádně atraktivní dětský areál s visutou lanovou dráhou umístěnou v lesoparku, současně se zprovozněním rozšířených restauračních služeb, moudře umístěných do její bezprostřední blízkosti. Zájmu veřejnosti určitě dále přispělo otevření nové, originálně řešené průchozí expozice supů a mangust v africké oblasti zoo a samozřejmě také radostná událost související s narozením tří mláďat tygra ussurijského, jejichž pečlivě střežený úkryt byl přenášen pomocí lokální televizní kamery na obrazovku umístěnou před expozicí. Návštěvnosti pak určitě přispělo zavedení možnosti platby vstupného platební kartou a snad také rozšíření parkovacích prostor díky soukromým aktivitám v okolí zoo. Zvláště potěšující je zjištění, že lidé a celé rodiny již dnes nepřicházejí do zoo pouze za účelem prohlídky expozic nebo za poučením, ale také v mnoha případech za celodenním rekreačním pobytem s využitím rozsáhlých restauračních služeb, v letních měsících pak i za odpočinkem při lenošení na trávníku zámeckého parku (Klika a kolektiv, 2009, 40).

7. ZOOLOGICKÁ ZAHRADA OSTRAVA

7.1. Stručné seznámení se zoo

Ostravská zoologická zahrada se nachází přímo ve městě, v části Slezská Ostrava. Najdeme ji v severovýchodní části Ostravy. Mezi její klady patří zachovalé lesní porosty, které vytváří přirozené prostředí pro řadu chovaných živočichů. Dalším lákadlem kromě zvířat jsou i nově otevřené botanické stezky s mnoha vzácnými rostlinami. Rozloha zoo je 100 hektarů.

Tabulka č. 9 – Otevírací doba zoologické zahrady Ostrava

OTEVÍRACÍ DOBA

Období	Pokladna, pavilony	Celá zoo
listopad, prosinec, leden	9:00-15:00	9:00-16:00
únor	9:00-16:00	9:00-17:00
březen, září, říjen	9:00-17:00	9:00-18:00
duben - srpen	9:00-18:00	9:00-19:00

Tabulka č. 10 – Vstupné do zoologické zahrady Ostrava

VSTUPNÉ

Dospělí	90 Kč
Studenti, senioři, děti do 3 - 15 let, učitelé, držitelé průkazu ZTPP (starší 15 let)	60 Kč
Děti do 3 let, držitelé průkazu ZTPP (mladší 15 let), doprovod držitele ZTPP (1 osoba), učitelé jako doprovod	zdarma

Ceník permanentních vstupenek

- Rodinná (nepřenosná, platí 1 rok) 800 Kč
- Dospělá osoba (nepřenosná, platí 1 rok) 320 Kč
- Dítě (nepřenosná, platí 1 rok) 200 Kč

7.1.1. Historie zoo

Historie ostravské zoologické zahrady se začala psát roku 1948 a je úzce spjata s hornickými aktivitami, kdy se začal budovat Hornický sad v Ostravě – Kunčičkách. Tento sad byl umístěn na šestihektarovém pozemku poblíž dolu Alexandr. Park pak sloužil k rekreaci, nacházelo se v něm přírodní jeviště, dětské brouzdaliště, pískoviště, taneční parket, dva tenisové kurty, hřiště na volejbal a basketbal.

Roku 1949 se v parku na podmět Bohumila Vítka zřídila takzvaná zoo - zahrada čítající jednoho srnce, dvě srny a pět bažantů.

V lednu 1951 se rozhodlo, že bude vybudována provizorní zoologická zahrada v Ostravě – Kunčičkách. Ještě téhož roku byla zřízena příspěvková organizace Zoologická zahrada Ostrava.

V dubnu roku 1953 bylo rozhodnuto o stavbě nové zoologické zahrady a začal složitý výběr vhodné lokality k tomuto záměru. Z počátku se nedařilo najít jednotný názor kam novou zoologickou zahradu umístit, bylo více variant. V září téhož roku se konala porada ohledně umístění zoo, kde její účastníci definitivně rozhodli o novém místě pro zoologickou zahradu, a to ve Stromovce na Slezské Ostravě. Stromovka byla vybrána kvůli členitému terénu, dostatku vody, rozmanitému lesnímu porostu a dobré dostupnosti.

Za počátek stavby zoologické zahrady lze považovat rok 1956, kdy se začala stavět nejprve komunikace a hospodářská zázemí. První stavbou v návštěvnické části byl medvědinec.

Prvního května roku 1960 se zoo otevřela veřejnosti, byla ovšem ještě z velké části rozestavěná. Budovala se zdlouhavě a spíše brigádnicky, kdy zde pracovali zejména horničtí důchodci. Toto provizorium trvalo téměř do roku 1965.

Druhá polovina let šedesátých a hlavně léta sedmdesátá byla hlavním obdobím výstavby. Stavěly se nové výběhy, expozice, pavilony a budovy nezbytné pro chod zoologické zahrady.

Během let osmdesátých byly s velkými obtížemi dokončeny rozestavěné stavby, a to z důvodu radikálního omezení investic.

Začátkem devadesátých let začala zoo zaostávat za ostatními českými zoologickými zahradami, co se týká vybavenosti a technické stránky. Rekonstruovat a modernizovat alespoň část zahrady umožnily až příspěvky zřizovatele.

V roce 2002 bylo postaveno několik nových výběhů. Největší investicí v historii zoo byla stavba pavilonu pro slony. S nástupem nového vedení v roce 2004 byla určena jasná koncepce zoo a její priority. Ty spočívaly ve srozumitelnosti návštěvníkům, vlídnosti k handicapovaným občanům a ohleduplnosti k životnímu prostředí. V rámci těchto priorit se zoo v dalších letech upravuje. Postupně se zoologická zahrada mění, staví se nové výběhy, pavilony, expozice a dochází k rekonstrukcím. Od roku 2007 došlo v areálu zoo k botanizaci, vznikly tři nové stezky s cennými botanickými partiemi. První nese název Cesta stínů, druhá Cesta vody a poslední Cesta lesa.

Zoologická zahrada Ostrava se díky své postupně vzrůstající kvalitě stala členem několika organizací, jako je UCSZ (Unie českých a slovenských zoologických zahrad), EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) a WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií).

7.2. Přehled nabízených služeb, jejich popis a rozmístění

Informační služby

Jediné informace se nachází ihned u vstupu do areálu zoologické zahrady. V celé zoo může návštěvník najít celkem pět informačních tabulí s mapou celé zoologické zahrady. Dále jsou zde umístěny tabule s různými informacemi o zoo a chovaných zvířatech. Každá expozice je opatřena malou informační tabulkou s podrobnostmi o zvířeti.

Zoologická zahrada má své vlastní oficiální webové stránky, dostupné jsou z <http://www.zoo-ostrava.cz/>. Jsou zde všechny informace týkající se zoo, novinky, interaktivní mapa a další.

Stravovací služby

V zoo je celkem osm možností kde se občerstvit a jsou rovnoměrně rozmístěny po celém areálu zoologické zahrady. Stánky nabízí jak rychlé občerstvení, tak i větší jídla nebo jen sladkosti a nápoje.

Hygienická zařízení

Zoo disponuje celkem šesti sociálními zařízeními, čtyři z nich jsou i bezbariérové, ty se nacházejí ihned u vchodu, u expozice Na statku, u pavilonu slonů a u expozice Čítván. Zbývající dvě sociální zařízení se nacházejí u pavilonu opic a před vstupem do pavilonu afrických zvířat.

U pavilonu slonů je k dispozici pro maminky a jejich ratolesti mimi koutek, kde je přebalovací pult.

Parkování a dopravní dostupnost

Do Zoologické zahrady se můžete dostat několika způsoby. První je pomocí trolejbusu číslo 101 (z Hlavního nádraží) a 104 (z Náměstí republiky).

Dále pak může návštěvník dorazit autem. Z Ostravy směrem na Slezskou Ostravu, ulicí Českobratrská a Michálkovická. K dispozici jsou celkem tři parkoviště.

Pro pěší je vybudována naučná stezka Klubu českých turistů. Začátek trasy je u tramvajové zastávky na Černé louce, dále vede přes Slezskoostravský hrad na haldu Emu a do zoo.

Zábava pro děti

V areálu zoo je celkem pět dětských hřišť, kde se děti mohou zabavit na houpačkách, prolézačkách, dřevěných zvířatech a dalších atrakcích. V areálu expozice Na statku je nové dětské hřiště s lanovou soustavou a interaktivním modelem krávy v životní velikosti.

Dalším lákavým místem pro malé návštěvníky je expozice Na statku. Jedná se o speciální část zoo, kterou obývají domácí zvířata, děti se zde s některými druhy zvířat mohou dostat do přímého kontaktu a nakrmit je vhodnými granulami, které je možno zakoupit v krmných automatech za drobný obnos. Tímto se předchází překrmování zvířat nebo jejich zaživacím potížím kvůli nevhodné stravě. Tato expozice prošla rekonstrukcí, vznikly zde nové objekty pro zvířata a rozšířila se jejich druhová pestrost. Na Statku děti najdou kozy a ovce, do jejichž výběhu se dá přímo vstoupit, tento vstup je přizpůsoben jak lidem na

invalidním vozíku, tak i maminkám s kočárky. Tyto zvířata jsou přátelská, děti je mohou nakrmit i pohladit. Dále se v expozici nachází krávy, obývající stáje. Ty jsou pro návštěvníky volně přístupné a jsou zde i morčata a králíci. Posledními obyvateli statku jsou prasata obývající svůj vlastní výběh.

Dále se děti mohou svézt vláčkem, cena jízdy je 30 Kč, držitelé ZTP 10 Kč a držitelé ZTTP mají jízdu zdarma. Vláček jezdí každých 20 minut, jízda trvá asi 10 minut a nejedná se o okružní jízdu. Nástup je u vchodu do zoo a konec trasy je u afrického pavilonu.

Suvenýry

Prodejna suvenýrů je přímo u vchodu do areálu zoo. Je zde k zakoupení množství upomínkových předmětů jako například pohlednice, turistické známky, plyšová zvířata a další. Samozřejmě je i zakoupení mapy celého areálu zoologické zahrady a propagačních materiálů.

Adopce zvířat

Ostravská zoologická zahrada nabízí možnost adopce vybraného druhu zvířete. Stačí si vybrat zvíře ze seznamu (Příloha č. 3), vyplnit formulář adopce a odeslat poštou (Zoo Ostrava, Michálkovická 197, 710 00, Ostrava) nebo emailem (ondrusova@zoo-ostrava.cz). Dále musí zájemce zaplatit finanční obnos, jehož minimální hodnota je 200 Kč na rok. Tento obnos může zaplatit buďto přímo v hotovosti v zoo, poslat poštou nebo převést na účet (číslo účtu: 2339761/0100, VS 914).

Bez ohledu na výši finančního příspěvku získá adoptivní rodič děkovný list, pozvánku na Den se sponzory konaný jednou ročně a bude uveden na tabuli sponzorů u vstupu do zoo. V závislosti na výši příspěvku pak lze dosáhnout například na volné vstupy do zoo, návštěvu adoptovaného zvířete, reklamní tabuli a další.

Další možností jak podpořit chov nějakého zvířete je formou dárcovské sms. Stačí zaslat zprávu ve tvaru DMS ZOOOV na číslo 87 777. Cena této DMS je 30 Kč, zoo obdrží 27 Kč. Finanční prostředky získané touto cestou pak zoo využije na zlepšení podmínek chovaných zvířat. Pokud by chtěl zájemce sponzorovat touto cestou zvíře celoročně, stačí

poslat sms ve tvaru DMS ROK ZOOOV na číslo 87 777. Každý měsíc se ze zákazníkova mobilního čísla strhne částka 30 Kč, zoo opět obdrží 27 Kč, takže dárci ročně přispěje celkovou částkou 324 Kč.

Komentované krmení

Komentované krmení probíhá během hlavní sezony.

Tabulka č. 11 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Ostrava

Medvědi	denně v 10:00
Klokani	denně v 11:30
Papoušci	denně ve 12:15
Šimpanzi	denně ve 13:00
Zebry	denně ve 14:15
Šelmy	denně kromě pondělí a pátku ve 14:30
Žirafy	denně ve 14:45 (je-li suchý výběh)
Hroši	denně v 15:00
Velbloudi	denně v 15:15 (je-li suchý výběh)
Sloni	denně v 16:00

Výukové programy

Zoologická zahrada nabízí širokou škálu vzdělávacích programů jak pro mateřské školy, základní školy, tak i pro školy střední. V centrální části zoo se nachází výukové centrum poskytující prostory pro realizaci jednotlivých programů, přednášek, soutěží a dalších akcí.

Programy pro mateřské školy a první stupeň škol základních (u expozic):

- Mláďata v zoo - program aktuálně u expozic s mláďaty, rozdíly mezi mláďaty např. ptáků, šelem, kopytníků, čím se mláďata živí, jak o ně rodiče pečují
- Medvědi a velké šelmy - šelem v přírodě, bourání zakořeněných mýtů, zajímavosti ze světa šelem, ohrožení, ukázky preparátů (lebky, srsti)
- Opice - o primátech od lemurů až po šimpanze, jak si hrají opičky, v případě, že program probíhá v době krmení šimpanzů, je toto součástí programu

- Zvířata v zimě - přizpůsobení zvířat chladu, stěhovaví ptáci, zimní spánek, jak je to s teplomilnými zvířaty v zoo i v zimě
- Sloni - zvláštnosti sloního těla, rozdíly mezi slonem indickým a africkým, ohrožení slonů, hra na slony, ukázka sloní stoličky a klu
- Africká zvířata - o životě žiraf, zeber, antilop, pštrosů, marabu s pomůckami, jako je pštrosí vejce, pštrosí peří, rohy antilop, žirafí obratel apod.
- Les všemi smysly - probíhá za příznivého počasí v lesních partiích areálu zoo zaměřený na smyslové vnímání dětí, děti plní úkoly s pomocí pracovního listu
- Zvířecí jídelníček - potravní řetězec, adaptace zvířat pro získávání různého typu potravy (tvar zobáku, zubů, končetin atd), čím se živí zvířata v zoo (ukázka speciálních granulí)
- Zvířata naší přírody - zvířata v lese, na louce, ve vodě, zvířata v blízkosti lidských sídel, jak se chovat ke zvířatům ve volné přírodě, příčiny ohrožení zvířat, jak pomáhat zvířatům
- Ze života zvířat v zoo - proč žijí zvířata v zoologických zahradách, mýty a nepravdy o zvířatech, příčiny ohrožení volně žijících zvířat, ukázka nejrůznějších preparátů

Programy pro druhý stupeň základních a středních škol:

- Obojživelný není jen hroch - celosvětové ohrožení obojživelníků, obojživelníci v naší přírodě a v Zoo Ostrava, obojživelníci jako indikátoři čistoty prostředí
- Plazi - charakteristika skupiny, včetně ukázek zástupců ze skupiny plazů, vyvrácení některých nepravd a mýtů o plazech, plazi v České republice, ohrožení plazů
- Dravci a sovy - srovnání těchto dvou skupin ptáků interaktivní formou, důraz na ohrožené druhy fauny ČR – příčiny ohrožení + možnost ochrany, repatriační programy v Zoo Ostrava
- Orli v ČR - historický a současný výskyt orlů v ČR, příčiny ohrožení velkých dravců, představení projektu „Návrat orla skalního do České republiky“
- Ptáci – plavci, ptáci – běžci - adaptace daných skupin ptáků na prostředí a k získávání potravy (zobák, končetiny, tělní pokryv), geografické rozšíření běžců
- Šelmy - „setkání s šelmami“ formou interaktivní hry, šelmy v přírodě ČR, ohrožení šelem a jejich ochrana, význam chovů v zoologických zahradách
- Kopytníci s (pa)rohy - dělení kopytníků, sudokopytníci versus lichokopytníci, přežvýkavci versus nepřežvýkavci, rohy versus parohy, vyhynulé druhy

- Prima primáti - seznámení se skupinou zvířat s nejdokonaleji vyvinutou nervovou soustavou, modroocí primáti, ohrožení primátů, šimpanzi – naši nejbližší příbuzní
- Ohrožená zvířena a význam zoo - problematika ochrany zvířat, význam zoo při záchranných odchovech ohrožených druhů, ohrožená zvířata ČR
- Výprava do Afriky - zvířena černého kontinentu, africké druhy v Asii, obyvatelé savan a jejich jídelníček, ohrožení největších savců
- Výprava do Ameriky - Severní vs. Jižní Amerika: zoogeografické oblasti, podobnost zvířeny Severní Ameriky se zvířenou Evropy, exotičnost zvířeny Jižní Ameriky
- Výprava do Austrálie - unikátní australská fauna (vačnatci, běžci, papoušci), nepůvodní druhy a s tím spojené problémy
- Výprava do Asie - fauna Asie, zoogeografické oblasti, podobnost zvířeny Asie se zvířenou Afriky, asijské druhy v Evropě
- Doma v Evropě - fauna Evropy, ohrožené druhy, nepůvodní druhy, druhy žijící v blízkosti lidských sídel, proč v Evropě již nežijí velká zvířata, pokusy o znovuvysazení
- Život v moři - význam světových moří a oceánů, znečišťování, nadměrný rybolov, korálové útesy a jejich obyvatelé

Speciální program pro střední školy a gymnázia:

- Etologie - jak se zvířata chovají a proč je důležité to vědět, život zvířat v zoologických zahradách, program „enrichment“

Všechny tyto programy začínají v 9:15, 10:30 a 11:45, je možné domluvit i termín odpolední. Jsou určeny pro jednu třídu (asi 30 osob) a trvají 60 minut. První část programu se odehrává v učebně výukového centra, druhá pak přímo u vybraných expozic.

Programy je nutné objednat 14 dní předem emailem na vyuka@zoo-ostrava.cz nebo telefonicky na čísle 596 241 269. Programy jsou bezplatné, žáci platí pouze vstup do zoo a učitelé mají vstup zdarma.

Pracovní listy

Pro žáky je také připravena možnost samostatně vyplňovat v areálu zoo tzv. pracovní listy. Tyto listy dostanou žáci bezplatně při vstupu do zoo. Úkoly jsou z větší části zaměřené na chování zvířat, která mohou děti v zoo pozorovat.

Pro mladší žáky je k dispozici téma „Malým zoologům“ a pro starší pak témata „Primáti“, „Kočkovité šelmy“, „Kopytníci“, „Ptáci“ a „Ohrožené druhy zvířat“.

7.3. Vyhodnocení návštěvnosti

Tabulka č. 12 – Návštěvnost zoo Ostrava za rok 2009

	Celkem
Návštěvnost 2009	358 892

Tržby oproti loňskému roku zaznamenaly jen malý pokles. Tržby z návštěvnosti dosáhly 97 % tržeb předloňského nejvíce ekonomicky úspěšného roku. Vývoj počtu návštěvníků záleží na přízni počasí, počtu slunečních dní a existuje zde i výrazná paralela s venkovními koupališti. V roce 2009 se neotevírala žádná větší nová expozice a počasí také nebylo návštěvnicky příznivé. I přesto se zoo podařilo dosáhnout celkové roční návštěvnosti 358 892 lidí, což je téměř 99 % návštěvnosti roku předcházejícího. Zoologická zahrada Ostrava je v rámci Moravskoslezského kraje na prvním místě co do návštěvnosti. (Kalousková, Čolas, 2009)

8. ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zabýval analýzou doprovodných služeb tří zoologických zahrad, a to Zoo Olomouc, Zoo Zlín a Zoo Ostrava. Zaměřil jsem se na pestrost nabízených služeb, kvalitu a umístění v areálu zoo.

Touto prací jsem dosáhl uceleného přehledu nabízených služeb tří výše jmenovaných zoologických zahrad. Myslím si, že nabídka doprovodných služeb v jednotlivých zařízeních je dostatečně pestrá a pro návštěvníky zajímavá. V Zoologické zahradě Olomouc jsem navíc pomocí dotazníkového šetření zjistil informovanost návštěvníků o doprovodných službách, jejich využití a známkování.

8.1. Doporučení pro Zoo Olomouc

Toto doporučení vychází ze získaných výsledků dotazníkového šetření. Díky němu jsem totiž zjistil, že návštěvníci nejsou zcela spokojeni se třemi oblastmi poskytovaných služeb. Jsou to stravovací služby, hygienická zařízení a vzdělávací programy pro školy. Proto bych u jednotlivých služeb tyto změny:

- **Stravovací služby**

- zkvalitnit možnosti stravování v areálu zoo
- nabízet ve stáncích více variant občerstvení (zdravá, vegetariánská jídla)
- dbát více na čistotu jak samotného stánku, tak i okolí
- sjednotit vizuální styl jednotlivých občerstvovacích míst

- **Sociální zařízení**

- větší počet sociálních zařízení
- zpřístupnění většiny toalet imobilním návštěvníkům

- **Vzdělávací programy**

- rozšířit nabídku vzdělávacích programů pro školy
- vybudovat školicí středisko, kde by se děti mohly učit i za nepříznivého počasí, sledovat naučné dokumenty

8.2. Porovnání všech tří zoologických zahrad

Pro porovnání služeb všech tří zoologických zahrad jsem sestavil tabulku, ve které vycházím ze získaných informací a hodnotím je podle svého úsudku. Hodnocení probíhalo jako ve škole od 1 do 5, kde známka 1 znamená nejlepší a 5 nejhorší. Z tohoto hodnocení jsem záměrně vynechal služby Specializované prohlídky a Prohlídka areálu s průvodcem, protože ne všechny zoo tyto služby poskytují.

Tabulka č. 13 – Porovnání služeb všech tří zoologických zahrad

Porovnání služeb			
	Zoo Olomouc	Zoo Zlín	Zoo Ostrava
Informační služby	1	2	2
Zoo Olomouc nabízí navíc v rámci informačních služeb možnost využít třech nově zbudovaných informačních kiosků, což u ostatních zoologických zahrad návštěvník nenajde.			
Stravovací služby	2	2	2
Ve stravovacích službách jsou si zoologické zahrady rovny. Úroveň občerstvení v Zoo Olomouc není sice na takové úrovni jako ostatní dvě zoo, ale renomé si vylepšuje nově vybudovanou restaurací u východu.			
Hygienická zařízení	3	1	1
Zoo Olomouc má pouze dvě sociální zařízení a jen jedno je přizpůsobeno osobám na invalidním vozíku. Ostatní zoo mají více sociálních zařízení, disponují i přebalovacími pulty.			
Parkování a dopravní dostupnost	1	1	1
Všechny tři zoologické zahrady disponují dostatečným počtem parkovacích míst a jsou pohodlně dostupné.			
Zábava pro děti	1	1	1
Nabídka zábavy pro děti je ve všech zoo vyvážená.			
Vzdělávací programy pro školy	3	1	1
Jak Zoo Zlín, tak i Zoo Ostrava nabízejí velké množství vzdělávacích programů, ale Zoo Olomouc takovouto škálou nedisponuje.			
Suvenýry	1	1	1
Suvenýry poskytují ve všech areálech shodnou nabídku, v ničem se výrazně neliší.			
Krmení vybraných zvířat	1	1	1
Tato služba výborně funguje ve všech zmiňovaných zoo, je možno krmit vybraná zvířata, jako například ovce, kozy, lamy.			
Komentované krmení	2	1	1
Zoo Zlín i Zoo Ostrava nabízí větší počet komentovaných krmení než Zoo Olomouc.			
Sponzorování zvířat	2	1	1
Zoo Olomouc bohužel nepodporuje sponzorování zvířat formou dárcovských sms, zbylé dvě zoo tuto variantu podporují.			
CELKOVÉ HODNOCENÍ	1,7	1,2	1,2

Všechny tři zoologické zahrady se přibližují evropským standardům a snaží se udělat maximum jak pro chov zvířat v zajetí, tak i pro návštěvníky. Mnohdy jsou tyto zahrady limitovány svými rozpočty, a proto není zvelebování areálů a zdokonalování služeb tak rychlé jak by si návštěvníci přáli. Navzdory tomu si myslím, že Zoo Zlín udělala velký pokrok a ze všech tří zahrad se evropskému standardu přiblížila nejvíce, ba dokonce již tuto hranici pokořila. Zejména celkovým vzhledem zoo, přístupem ke zvířatům, přirozeným výběhům s minimem mříží, ale také kvalitní a pestrou nabídkou služeb pro návštěvníky.

Zoo Ostrava získala shodné hodnocení služeb jako Zoo Zlín. Pokud bych měl ostravskému areálu něco vytknout, tak to bude bezesporu více zastaralých pavilonů, které ještě neprošly změnou. Nevypadají dobře a zvířata v nich určitě nepůsobí přirozeným dojmem.

Na posledním místě zůstala Zoo Olomouc. A to jen díky sociálním zařízením, vzdělávacím programům a komentovanému krmení. Pochválit bych ale určitě měl neustále se modernizující areál, který působí přirozeně.

9. SOUHRN

Mým prvním úkolem bylo seznámit čtenáře s obsahem práce, důvody proč jsem si toto téma vybral a zhruba nastínit jakým směrem se bude práce ubírat.

V kapitole Syntéza poznatků jsem se zabýval historií zoologických zahrad ve světě, od prvních náznaků až po první zoologické zahrady, dále zmiňuji funkce zahrad a jejich spojení s volným časem.

Kapitola číslo 3 vysvětluje, jakých cílů jsem měl dosáhnout. Hlavním cílem bylo vypracovat analýzu doprovodných služeb Zoo Olomouc (mimo expozice zvířat). Dále výsledky této analýzy porovnat s nabídkou služeb zoologických zahrad ze sousedících krajů, a to Zoo Zlín a Zoo Ostrava. V analýze doprovodných služeb jsem se zaměřil zejména na jejich rozmanitost a kvalitu. Dílčím cílem bylo dotazníkové šetření provedené v Zoo Olomouc za účelem zjištění informovanosti návštěvníků o nabízených službách, dostupnosti a hodnocení těchto služeb. V části věnované metodice uvádím způsoby jak dosáhnout vytyčených cílů.

V hlavní části jsem nejprve získával informace o jednotlivých zoologických zahradách, službách, které poskytují, třídil je a zapisoval. Poté jsem se snažil tyto služby porovnat a zhodnotit. Graficky jsem zde zobrazil výsledky dotazníkového šetření ze Zoo Olomouc.

V závěru uvádím obecné výsledky, objevuje se zde shrnutí dotazníkového šetření a doporučené změny pro Zoo Olomouc z něj vyvozené. Hodnocení a porovnání poskytovaných služeb všech tří zoologických zahrad je znázorněno formou tabulky a taktéž i textem.

Snažil jsem se dosáhnout jednotného a uceleného přehledu služeb, které nabízí Zoo Olomouc, Zoo Zlín a Zoo Ostrava. Při porovnávání těchto zoologických zahrad jsem zjistil, že co se týká služeb, je na tom nejlépe Zoo Zlín spolu se Zoo Ostrava. Zoo Olomouc by měla vylepšit stávající stravovací služby, také vybudovat nové sociální zařízení a v neposlední řadě rozšířit nabídku vzdělávacích programů pro školy.

10. SUMMARY

This bachelor's thesis is considering the analysis of additional services in Zoo Olomouc among the exhibition of animals itself. Through survey it finds out about the awareness of the visitors about the offered services, the availability and evaluation of these services. Furthermore, these services are then compared with the offer of services of other zoological gardens in two neighboring districts, with Zoo Zlín and Zoo Ostrava.

My first task was to introduce the reader with the content of the thesis, with the reasons why I chose this theme and roughly outline with direction will the work take.

In the chapter „synthesis of findings“ I deal with the history of Zoo gardens in the World, from the first ideas to the first Zoo garden, next I mention the Zoo garden's function and their connection with free time.

The third chapter explains which goals I should have achieved. The main goal was to work out an analysis of additional services of Zoo Olomouc (except for the animals exhibition). Furthermore, I should have compared the results of this analysis to the range of services of zoological gardens from neighboring districts, namely the Zoo Zlín and Ostrava Zoo. In the analysis of additional services, I focused mainly on their diversity and quality. A next thing was a survey with questionnaires carried out in Olomouc zoo in order to find out about the awareness of visitors to our offered services, availability and evaluation of these services. In the section on methodology, I show ways of achieving the layout targets.

In the main part, I was gaining the information about individual Zoos, the services they provide, then I sorted them and wrote down. Then I tried to compare these and evaluate. I have plotted graphs to view the results of the survey of the zoo in Olomouc.

In conclusion, I present general results, there is the summary of the questionnaires and recommended changes for the Zoo Olomouc. Evaluation and comparison of services for all three Zoos is shown in a form of table and also in the form of text.

I tried to achieve a uniform and comprehensive overview of the services offered by the Zoo Olomouc, Zoo Zlín and Ostrava Zoo. When comparing these Zoos, I found out that in terms of services, the best Zoo is the Zoo Zlín together with Ostrava Zoo. Zoo Olomouc should improve the existing food services, build new sanitary facilities and ultimately expand the range of educational programs for schools.

11. REFERENČNÍ SEZNAM

Čihovský J. (2002): *Úvod do sociologie*, Olomouc: Andragogé – centrum otevřeného a distančního vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci

Dobroruka L. a kolektiv (1989): *Zoologické zahrady*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství Praha

Dohnal T., Hobza V. a kolektiv (2007): *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*, Olomouc: Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci

Filipcová B. (1967): *Člověk, práce, volný čas*, Praha: Nakladatelství Svoboda

Fokt M. (2008): *Zoologické zahrady České republiky a okolních zemí*, Praha: Academia

Hendl J. (2005): *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, Praha: Portál

Jiroušek V. a kolektiv (2005): *Zoologické zahrady České republiky a jejich přínos k ochraně biologické rozmanitosti*, Praha: Ministerstvo životního prostředí

Selucký R. (1966): *Člověk a jeho volný čas*, Praha: Československý spisovatel

Schneider M. (1974): *Úvod do základů sociologického výzkumu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci

Výroční zprávy

Klika I, Bujáčková R., Divílek T., Vávrová A. (2009): *Výroční zpráva Zoo Zlín, Česká republika*, Zlín: ZOO a zámek Zlín – Lešná

Veselá L., Kořínek M., Labská H., Richter L., Vokurková J., Loutocká Z. (2009): *Zoologická zahrada – Výroční zpráva*, Olomouc: Zoologická zahrada Olomouc

Kalousková Š., Čolas P. (2009): *Zoo Ostrava – Výroční zpráva*, Ostrava: Zoologická zahrada Ostrava

Internetové zdroje

<http://www.zoo-ostrava.cz/>

<http://zoo-olomouc.cz/app/uvod/1>

<http://www.zoozlin.eu/>

<http://www.olomouc.eu/phprs/>

12. SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – Otevírací doba zoologické zahrady Olomouc

Tabulka č. 2 – Vstupné do zoologické zahrady Olomouc

Tabulka č. 3 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Olomouc

Tabulka č. 4 – Návštěvnost zoo Olomouc za rok 2009

Tabulka č. 5 – Otevírací doba zoologické zahrady Zlín

Tabulka č. 6 – Vstupné do zoologické zahrady Zlín

Tabulka č. 7 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Zlín

Tabulka č. 8 – Návštěvnost zoo Zlín za rok 2009

Tabulka č. 9 – Otevírací doba zoologické zahrady Ostrava

Tabulka č. 10 – Vstupné do zoologické zahrady Ostrava

Tabulka č. 11 – Rozpis komentovaného krmení v zoo Ostrava

Tabulka č. 12 – Návštěvnost zoo Ostrava za rok 2009

Tabulka č. 13 – Porovnání služeb všech tří zoologických zahrad

13. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Seznam zvířat ke sponzorování v zoo Olomouc

adax	jeřáb královský	lev berberský	pony shetlandský
agapornis růžohrdlý	kalimiko	levhart mandžuský	pralesnička
aguti zlatý	kaloň zlatý	lviček zlatý	psoun prériový
alpaka	klaun očkatý	malpa plačtivá	rys karpatský
anoa	klokan dama	mangusta liščí	siamang
aratinga sluneční	klokan parma	mangusta žíhaná	siba skvrnitá
binturong	klokan rudý	marabu africký	sob polární
cibetka africká	klokánek králikovitý	medvěd baribal	sup hnědý
čáp bílý	kočka arabská	medvěd malajský	surikata
čáp černý	kočka bengálská	mirikina bolivijská	šakal čabakový
daman skalní	kočka divoká	mravenečník čtyřprstý	štír
dhoul	kočka krátkouchá	mravenečník velký	tamarin pinčí
emu hnědý	kočka rybářská	muréna sítkovaná	tamarin vousatý
fenek	kočkodan husarský	nandu pampový	tilikva obrovská
fosa	kondor královský	nosál červený	tygr ussurijský
gepard štíhlý	koníček	orel stepní	varan Hornův
gibon lar	korovec jedovatý	oryx jihoafrický	vari černobílý
gibon zlatolící	kosman zakrslý	osel poitousský	velbloud dvouhrbý
hadilov písav	kotul veverovitý	ovce valaška	vikuňa
hrošík liberijský	koza kamerunská	pakůň běloocasý	vlk arktický
hroznýš Dumerilův	koza šrouborohá	papoušek mniší	vlk hudsonův
hroznýš psohlavý	kozorožec kavkazský	papoušek nádherný	výreček malý
ibis skalní	kozorožec sibiřský	pásovec štětinatý	zebra Chapmanova
jaguár	krajta vodní	páv korunkatý	zoborožec šedolící
jaguarundi	krokodýl čelnatý	pavouk	zoborožec tmavý
jelen sibiřský	lemur běločelý	piraňa	žako šedý
jelen sika	lemur tmavý	pižmoň severní	žirafa Rothschildova
jeřáb bělošijí	lenochod dvouprstý	plameňák starosvětský	žralok

Příloha č. 2 – Seznam zvířat ke sponzorování v zoo Zlín

Savci		
adax	kůň domácí - lipický	pes hřivnatý
aguti Azarův	lachtan hřivnatý	přímorožec arabský
alpaka	lemur kata	siamang
antilopa jelení	lenochod dvourstý	slon africký
buvolec běločelý	lev	tamarín tmavohřbetý
chápan středoamerický	malpa hnědá	tapír jihoamerický
chvostan bělolící	mangabej černý	tygr ussurijský
daman skalní	mangusta černokrká	vari černobílý
dželada	mara stepní	velbloud dvouhrbý
gibon lar	medvěd ušatý	vikuňa
gorila nížinná	mravenečník velký	voduška červená
kapybara	nilgau	zebra stepní
klokan rudokrký	nosál červený	žirafa Rothschildova
kosman zakrslý	nosorožec tuponosý jižní	
kotul veverovitý	ovce domácí	
kuandu obecný	pekari páskovaný	

Ptáci		
amazoňan modrobradý amazonský	kachnička mandarinská	polák malý
amazoňan oranžovokřídý	kachnička šedoboká	pštros dvourstý
amazoňan pomoučený	kakadu bílý	seriema rudozobá
ara arakanga	kanár domácí	slípka modrá
ara ararauna	kasuár přilbový	slunatce nádherný
ara červenoramenný	kladivouš africký	snovač Napoleonův
ara malý	kolpík africký	snovač rudozobý
ara rudobřichý	kolpík bílý	sojka bělavá
ara vojenský	kolpík růžový	sup bělohlavý
ara zelenokřídý	kondor krocanovitý	sup himálajský
arassari zelený	kraska zelenavá	sup hnědý
arassari zlatolící	krkavec bělokrký	sup mrchožravý
bažant zlatý	krocان divoký	sup Rüppellův
berneška kanadská	labuť černá	toko rudozobý
čája chocholatá	labuť černokrká	toko žlutozobý
čáp bělokrký	labuť velká	trubač agami
čáp černý	ledňák modrokřídý	tučňák Humboldtův
čáp jihoamerický	leskoptev purpurová	tukan bělolící
čáp sedlatý	lžičák pestrý	tukan obrovský

čimango falklandský	marabu africký	turako chocholatý
dvojborožec žlutozobý	momot černolící	turako fialový
emu hnědý	morčák velký	turako žlutozobý
hadilov pisař	nandu Darwinův	tyran bentevi
hoko pospolitý	nestor kea	ústřičník velký
husa labutí - domácí	nesyt africký	vdovka dominikánská
husa sněžní	nesyt bílý	vlhovec červenohlavý
husa tibetská	nesyt indomalajský	vlhovec červenohřbetý
husice královská	orel stepní	vlhovec zelený
husice kuří	ostnák jihoamerický	vlhovec žlutohřbetý
husice modrokřídla	ostralka štíhlá	volavčík člunozobý
husička vdovka	papoušek šedohlavý západní	volavka hnědohřbetá
husovec stračí	parníkovka létavá	volavka rusohlavá
ibis posvátný	páv korunkatý	výr bělavý
ibis rudý	pelikán bílý	zoborožec bělovlasatý
ibis šedokřídla	pelikán skvrnozobý	zoborožec hrubozobý
ibis žlutokrký	perlička domácí	zoborožec hvízdavý
jeřáb Antigonin	perlička supí	zoborožec kaferský
jeřáb bělošjší	pižmovka bělokřídla	zoborožec křiklavý
jeřáb královský	pižmovka ostruhatá	zoborožec šedolící
jeřáb laločnatý	pižmovka velká - domácí	zoborožec temný
jeřáb mandžuský	plameňák chilský	zoborožec tmavý
jeřáb popelavý	plameňák malý	zrzohlávka peposaka
kachna divoká	plameňák růžový	zrzohlávka rudozobá

Plazi		
aligátor americký	matamata třásnitá	želva nádherná
hroznýš královský	terekeka jednovousá	želva plochohlavá
hroznýš psohlavý	varan Salvadoriův	želva pralesní
krajta tygrovitá tmavá	želva bahenní	želva uhlířská
krokodýl kubánský	želva chilská	
leguán zelený	želva kouzelná	

Obojživelníci		
parosníčka rajská	pipa americká	ropucha obrovská

Paprsoploutví		
afrotetra krátká	tetra skvrnitá	tlamovec Pseudotropheus
glyptoper velkoploutvý	tlamovec africký	tlamovec štíhlý
hypostomus guyanský	tlamovec Fire Fish	tlamovec žlutoocasý
kolosoma	tlamovec Fryerův	vrubozubec paví
peřovec velkoploutvý	tlamovec Haplochromis	
prochilodus stuhovitý	tlamovec pestrý	

Příloha č. 3 – Seznam zvířat ke sponzorování v zoo Ostrava

Savci		
aguti středoamerický	králík domácí - český strakáč	osel domácí
antilopa losí	krysa obláčková	ovce domácí - kamerunská
binturong	krysa velká	ovce domácí - mongolská
buvolec běločelý	kůň domácí - pony	ovce domácí - valaška
daněk evropský	lama alpaka	panda červená
dikobraz srstnatonosý	lama krotká	pardál obláčkový
gibon bělolící	lemur běločelý	prase domácí - mangalica
hroch obojživelný	lemur černý	prase domácí - přeštické
hulman posvátný	lemur červenobřichý	prase domácí - vietnamské
irbis	lemur kata	psík mývalovitý
jaguarundi	lemur korunkatý	ratufa černoprstá
jelen milu	lemur Sclaterův	rys karpatský
kaloň plavý	lemur vari černobílý	serval
karakal	lemur vari červený	sika vietnamský
klokan rudokrký	lev indický	šimpanz
kočka divoká	levhart cejlonský	slon indický
kočka rybářská	makak lví	tamarín pinčí
kočka slaništní	mandril	tur domácí - český strakatý
kočkodan Dianin	manul	tur domácí - jerseyký
komba Garnettova	medvěd syrský	tygr usurijský
komba ušatá	medvěd ušatý	velbloud dvouhrbý
koza domácí	morče domácí	vydra malá
koza domácí - kamerunská	muntzak malý	wapiti sibiřský
králík domácí - český červený	myš páskovaná	zebra Grévyho
králík domácí - český luštič	nosál červený	žirafa Rothschildova

Ptáci		
agapornis šedohlavý	hrdlička čínská	orlosup bradatý
amazoňan kubánský	hrdlička madagaskarská	ostralka štíhlá
amazoňan velký	hrdlička sokoránská	papoušek bělobřichý
amazoňan vínorudý	husa labutí	papoušíček modravý
ara arakanga	husa malá	páv korunkatý
ara červenouchý	husice liščí	páv korunkatý - bílá forma
ara hyacintový	husice modrokřídla	pelikán kadeřavý
ara zelenokřídlý	husice orinocká	pižmovka ostruhatá
aratinga sluneční	husička vdovka	plameňák kubánský
aratinga zlatohlavý	jeřáb bělošíjí	polák chocholačka
aratinga zlatý	jeřáb královský	polák malý
bažant Humeové	kachna laysanská	přádelník korunkatý
bažant lesklý	kachna madagaskarská	přádelník zlatý
bažant tibetský	kachnice bělohlavá	pštros dvouprstý
bažant Wallichův	kachnička mandarinská	puštík bělavý
bažant zlatý	kakadu Goffinův	puštík bradatý
berneška havajská	kakadu žlutočečelatý	satyr Cabotův
berneška rudokrká	karančo jižní	satyr Temminckův
bulbulčík bělohlavý	kavče červenozobé	seriema rudozobá
čája obojková	kondor andský	sova pálená
čáp bílý	kondor havranovitý	sovice krahujová
čáp černý	kondor královský	sovice sněžní
čejka chocholatá	korela chocholatá	straka modrá
čírka dvouskvřinná	kraska červenozobá	sup bělohlavý
čírka úzkozobá	křepelka korunkatá	sup hnědý
drozd černoprý	křepelka madagaskarská	sup kapucín
drozdík běločapkový	kur bambusový	sup mrchožravý
dytík velký	leskoptev nádherná	sýček obecný
emu hnědý	Lorikul modrotmenný	timálie černobílá
holub Bartlettův	lyska černá	volavka rusohlavá
holub dvoubarvý	marabu africký	výr velký
holub krvavý	morčák bílý	žako šedý
holub zelenokřídlý	nandu pampový	zoborožec kaferský
holub zlatoprý	orel mořský	zrzohlávka rudozobá
hrdlička chechtavá	orel stepní	

Plazi		
agama kočičínská	želva amboinská	
chameleon jemenský	želva anámská	
dlouhokrčka Siebenrockova	želva bahenní	
felzuma madagaskarská	želva čtyřprstá	
karetka novoguinejská	želva nádherná	
kožnatka čínská	želva ostnitá	
krajta mřížkovaná	želva ostruhatá	
krátkokrčka novoquinejská	želva vroubená	
kuora amboinská	želva zelenavá	
slepýš křehký	želva žlutohnědá	
užovka stromová		

Obojživelníci		
pralesnička strašná		
pralesnička třípruhá		
rákosnička madagaskarská		
rosnička včelí		

Ryby		
baramundi severní	klipka hrotcová	
bodlok běloprsý	králíčkovec liščí	
bodlok pestrý	labeo červenoocasé	
bodlok půvabný	pyskoun rozpůlený	
bodlok žlutooký	rájovec cejlonský	
bodlok žlutý	razbora klínoskvrnná	
bradáč šupinoploutvý	rezatka čínská	
čichavec líbající	sapín	
duhovka Boesemanova	sapínek blankytný	
hlaváč oranžovoskvrnný	sapínek žlutoocasý	
hrotočelec prstenčitý	sekavka malá	
karas zlatý	slizoun	
kardinálka čínská	slunečnice pestrá	
klaun	vřeténka mandarín	
klaun očkatý	živorodka Endlerova	

Příloha č. 4 – Dotazník

Zoologická zahrada na Svatém Kopečku - dotazník:

1. Jste v této zoo poprvé?
podruhé?
potřetí a více?

2. ZOO jste navštívil:

Sám/sama

S partnerem, partnerkou, přáteli

S malými dětmi (předškolní věk)

Se staršími dětmi (školní věk)

S dětmi a partnerem

3. Uvažujete o opakované návštěvě této Zoo?

Ano

Ne

Zatím nevím

4. Chtěli byste využívat nějaké nové služby? Jaké?

5. Znáte informační služby, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

6. Znáte specializované prohlídky, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

7. Znáte sponzorování zvířat, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

8. Znáte vláček, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

9. Znáte dětská hřiště, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

10. Znáte lanové centrum Lanáček, využíváte ho? A jak jste s ním spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

11. Znáte , vyhlídkovou věž, využíváte ji? A jak jste s ní spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

12. Znáte stravovací služby, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

13. Znáte hygienická zařízení, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

14. Znáte parkování a dopravní dostupnost, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

15. Znáte prodejnu suvenýrů, využíváte ji? A jak jste s ní spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

16. Znáte komentované krmení, využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

17. Znáte krmení vybraných zvířat (ovce, kozy, lamy), využíváte jej? A jak jste s ním spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

18. Znáte vzdělávací programy pro školy, využíváte je? A jak jste s nimi spokojeni (hodnocení jako ve škole 1 - 5, 9 pokud dotázaný nehodnotí)?

